

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

5662

1885

21059/
0-83

114

ORU 3 P 3 8

Р. АРТУСОВ

ԲՈՎԱՆԻԿԱՌԻԹԻՒՆ

Չորս եղանակ և Տոմար Հայոց	1
Շարժական տօնք Հայոց.	2
Ամսամուտք Հայոց, ըստ հին տոմարին . . .	3
Օրացոյց Ռուսաց. . .	4 — 13
Օրացոյց Լատինացոց . . .	14
Կայսերական տօներ . . .	15 — 17
Հայաստան և Հայ, — բանաստեղծութիւն . . .	18 — 20
Օրացոյց Հայոց, Տաճկաց և Հրէից	21 — 63
Չորս եղանակները գուշակելու նշաններ . . .	64
Ցուցակ վաճառելի դրոց Ծագումն և մուտք արևուի Նախիջևան.	65 — 91
Փամանակագրութիւն.	92 — 93
Ա. Սրբազան և արտաքին պատմութեան	94 — 97
Բ. Ազգային պատմ.	97 — 104
Սարգիս Արքեպս Զաւալեան, կենսագրութիւն հանդերձ վիճատիպ կենդանագրումն	105 — 112

21059

— 1 —

47

0-83

1885 թ.

ԳԱՐՈՒՆՆ — բարեխառն,
 ԱՄԷՌՆ — սոցալեր,
 ԱՇՈՒՆՆ — փոփոխական,
 ՉՄԵՌՆ — ցրտային.

8555
 355
 355

1. ՐՍ ՏՈՄԱՐԻՆ ՄԵՆՈՑ.

Գիր տարւոյն է . . . . . Գ
 Եօթներեակն . . . . . Բ
 Վերադիրն 24
 Ըննետաններեակն 3
 Տանուտերն . . . Աղեկնաւորն.
 Բուն ձայներն . . . . . Ե
 ձայնակողներն . . . . . Ե
 սկսեալ . . . . . Ե
 դանէ . . . . . Ե

ՀԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԷ

և միջոցք նոցին.

Օր Ծն. և Յայտնութեան Կիր.	
Միջոց ուտիք առուրք . . .	8
Առաջաւորաց բրկ. և յնվ.	13
Բուն բարեկ. և փետրվարի.	3
Օր Աւետման (յապր. 7) Կիր.	
ԶԱՏԻՎ, և Մարտի.	24
ԵՐԵՒՄԱՆ ԽԱԶ, յապր.	21
ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ, և մայ.	2
ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ, և մայ.	12
Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ ԲԱՐԵԿ. և յնս.	2
ՎԱՐԴԱՎԱՌ, և յուլիսի.	30
Միջոց ուտիք շաբաթք պչ.	7
ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ, յօդ.	18
Միջոց շաբաթք պահօք . . .	4
ԽԱԶՎ ԵՐԱՅ, և սեպտ.	15
Ս. ԳԵՐԳՎԱՅ ԲՐԿ, և սեպ.	22
Միջոց ուտիք շաբաթք . . .	7
ԳԻՒՏ ԽԱԶ, և հոկտ.	27
ՅԻՆՈՒԿԱՅ ԲԱՐԵԿ, և նոյ.	17
Ս. ՅԱԿՈՒԲԱՅ ԲՐԿ, և Դեկտ.	8
Միջոց ուտիք առուրք . . .	16
Օր բրեկ. Ծնն. և Յայտն. Կիր.	

ԱՄՍԱՄՈՒՑԷ ՀԱՅՈՑ

Քաշոցի 23 (1334 թ.) և Յնվ.	1
Արացի 1 և յունվարի . . .	9
Մեհեկանի 1 և փետրվ.	8
Արեգի 1 և մարտի	10
Ահեկանի 1 յապրիլի	9
Մարերի 1 և մայիսի	9
Մարգացի 1 և յունիսի	8
Հրոտիցի 1 և յուլիսի	8
Աւելեացի 1 (5 օր*) յօդ.	7
Նաւասարդի 1 և տարեմուտ	
1334 թ. յօդաստանի.	12
Հրոիլի 1 և սեպտեմբերի.	11
Սահմիի 1 և հոկտեմբերի . . .	11
Տրեի 1 և նոյեմբերի	10
Քաշոցի 1 և դեկտեմբերի. 10	

(*) Մեայեւ ախտից և ԴԻՄ
30-ամ օր աւելն :

2) ՀԱՏ ՅՈՒՆԱՅ 4 ՌՌՍԱՅ

Տարիքի ստեղծման էն աշ-
խարհի 7393

Շրջանն արև. (кругь сол.) . . . 1

„ լուսնի (кругь лун.) 2

Ծովերեական (врудьѣлто). 1

Հնդիկահունն (инднеть). 13

Տարեգիրն (ключевая бук.) Ի 4

Վերագիրն (снавта). 26

Ծնունդ Յիսուսի (Рожд.
Христово). . . . . 92.

Ռստեաց աւուրքն (мясо-
ястія) 4 շաբաթ և 6 օր 4

Մսկոսուք (мясопустъ)
ի յունի 27

Բուն բարեկենդան (снро-
пустъ) և վեար. 3

Քառասուն մանկանցն (40
мучениковъ) 19 մրտի. Շբ.
Ալեքսիանոսի ան Ն՞ճոյ.
(Алексія ч. Б.) և մարտի 06
17, և 4-րդ շաբաթու
մեծի պահոց . . . . . Ուր.

Չատիկ (Пасха Христова)
և մարտի 24

Ա. Ետունն (Влаговѣщеніе)
և մարտի 25, յերկուշա-
բաթի Չատիկի 25

Ս. Գեորգ (Георгія) և 23
ապրիլի 72

Վիսապենանկոսուէ (пре-
половеніе) յապրիլի 17

Յովհ. ա՞ճրնին (Іоанна
Богослова) և մայիսի 8,
17-րդ շբ. դասկի 72

Համարձուցն (Вознесеніе)
և մայիսի 2

Հոգեգալուստ (Пятиде-
сятница) և մայիսի 12

Բարեկենդան ասաբելոց
(Петровъ мясопустъ)
և մայիսի 10

Պահաբելոց (Петровъ
ностъ) 5 շբ. և 5 օր 15

Պետրոս և Պողոս (Петра
и Павла) և 29 յունի. Շբ. 15

ՌՈՒՍԱՑ ԱՆՇԱՐԺ
ԳԼԽԱԻՈՐՑՕՆԵՐԸ

ՅՈՒՆՎԱՐ.

1 Բարաղի հայրապետին, 5
Ճրագալոյց Յայտնութեան.
6 Աստուածայայտնութիւն
7 Յովհաննու մկրտչին, 17 Ան-
տոնի, 19 Մակարայ, 22 Տի-
մոթէոսի և Անաստասայ, 28
Եփրեմի.

ՓԵՏՐՎԱՐ.

1 Տրիփոնի, 2 Տեառնընդ-
առաջ, 3 Սիմէոնի Երազն-
ւոյն և Աննայի մարգարէուհ-
ւոյն, 4 Իսիդորայ և Կիրիլի,
9 Նիկեփորայ և Բագարատայ,
12 Մելիտոսի և Սէքստայ,
15 Ոնեսիմեայ, 16 Պամիլիւ-
լեայ և Պորփիրբի, 18 Լևո-
նի պապին, 19 Աբրիպայ և
Փելլիմնի, 22 Եւգինէոսի, 23
Պողկարպոսի, 24 Գիււա գըւ-
խոյ Յովհաննու կարապետին,
25 Տարասիոսի եպիսկոպոսին.

Մ Ա Ր Տ.

1 Եւդոկեայ, 2 Թէոդոս-
եայ և Արսենիոսի, 4 Գերա-
սիմոսի, 9 40 մանկանցն, 13
Նիկեփորայ, 14 Բենեդիկ-
տոսի, 16 Սարինայ և Պա-
պայ, 25 Աւետուսն, 27 Մատ-
րոնայ կուսին, 28 Իւարիոնի,
29 Մարկոսի, 31 Բենիա-
մինի.

Ա Պ Ր Ի Լ.

2 Տիտոսի և Պողկարպոսի,
3 Նիկեայ, 4 Յովսեփայ և
Պլատոնի, 5 Թէոդուլայ և
Թէոփայ, 10 Տիրենտեայ և
Պոմպոնիոսի, 12 Վասլի և
Իսահակայ, 15 Արիստար-
քոսի և Տրիփոնի, 22 Վե-
լոլոգ իշխանին, 23 Ս. Գէորգ,
25 Մարկոսի աւետարանին,
28 Յասոնի և Սոսիպատրոսի,
30 Յակոբայ առաքելոյն.

Մ Ա Յ Ի Ս .

1 Երեմիայ, 2 Աթանասի,
3 Տիմոթէոսի եւ Թէոդոսի, 4
Պելագեայ, 5 Յորայ, 7 Երե-
ւոնն սրբոյ խաչին, 8 Յովհ-
աստուածաբանին, 9 Նիկի-
զայոսի, 12 Եպիփանու, 13
Քլեբրիկոսի, 19 Պատրիկեանի
եւ Կուռնելեայ, 21 Կաթան-
դիանոսի եւ Հեղինայ, 22
Բասիլիսկոսի, 25 Գիւտ զլխոյ
Յովհ. կարապետին, 26 Կար-
պոսի, 29 Թէոդոսեայ կուսին,
30 Իսահակայ, 31 Երմեայ .

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս .

2 Նիկեփորայ, 9 Կիրղի,
4 Մետրոփանոսի, 11 Բար-
թոդոմեոսի եւ Բառնարայ, 13
Ակիւլինեայ, 14 Եղիսէի, 15
Ամուսայ, 16 Տիւրոնի, 21
Յուլիանոսի, 22 Եւսեբեայ,
23 Աղրիպինեայ, 24 Ծննդ-
սրբոյն Յովհաննու կարապե-

տին, 25 Փերրոնեայ կուսին,
27 Սամսոնի, 29 Պետրոսի
եւ Պողոսի, 30 Երկոտասան
առաքելոցն .

Յ Ո Ւ Լ Ի Ս .

1 Կողմայի եւ Գամրանոսի,
2 Գիւտ Հանդերձից Ս. Աս-
տուածածնի, 3 Սերգիոսի, 11
Իւլիմեայ եւ Օւրսյի, 13
Գարբրիէլի Հրեշտակաւորին,
15 Կիրակոսի, Յուլիոսայ եւ
Վլադի Գր իշխանին, 16
Աթանագինեայ եւ Յուլեայ,
17 Մարիանեայ կուսին, 20
Եղիայի մարգ., 22 Մարիամու
մազդաղինացւոյն, 23 Տրո-
փիմոսի եւ Թէոփիլոսի, 25
Անայի մը սուրբ Աստու-
ածածնի, 26 Պարասիեայ
կուսին եւ Երմուլայոսի, 7
Պանդալէոնի, 28 Պրիստրոնի
եւ Նիկանովոսայ, 29 Կալի-
նիկոսի, 30 Էնիլայի եւ Սի-
լուանոսի .

ՕԳՈՍՏՈՍ.

3 Իսահակայ, 4 Մանկանցն
Եփեսոսի, 6 Վարդավառ, 7
Դոմեանայ, 8 Եմելիանոսի եւ
Միւռոնի, 9 Մատաթիայ, 10
Լաւրենտիոսի, 13 Մարտինոսի,
14 Միքիլայ, 15 Վերափոխու-
մըն սուրբ Աստուածածնի,
16 Անճեռագործ պատկերի
Փրկչին, 19 Անդրէի զօրա-
վարին, 21 Թագէտի առաք.
29 Գլխատուծն Յովհ. կարա-
պետին եւ պահք. 31 Գիւտ
գօտուոյ Ս. Աստուածածնին.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ.

1 Սիմէոնի, 4 Բարեւոյ եւ
Մովսիսի, 5 Չաքարիայ եւ
Եղիսաբէթի, 6 Միքայելի,
8 Ծնունդ Ս. Աստուածածնին
ի յԱննայէ, 9 Յովակիմայ եւ
Աննայի, 12 Աւտոնոմոսի, 14

Խաչվերաց եւ պահք, 17 Սո-
փիայ եւ Էրից զստերացն՝
Հաւատոյ, Յուսոյ եւ Սերոյ,
20 Եւստաթէոսի, 22 Փոկա-
սու եւ Յովնանու, 23 Յըու-
թիւն Յովհ. կարապետին,
24 Գիւտ պատկերի Ս. Աս-
տուածածնին, 25 Եւփրոսի-
նեայ կուսին, 26 Յովհ. աւե-
տարանչին, 27 Կալիստրա-
տոսի, 28 Խարիտոնի, 29
Վիրակոսի, 30 Ս. Գրիգորի
Լուսաւորչին մերոյ.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ.

1 Պաշտպանութիւն սուրբ
Աստուածածնի, 2 Վիպրիա-
նոսի եւ Յուստիանայ, 6 Թով-
մայի առաք., 8 Պելագեայ
կուսին, 9 Յակոբու Ալփեայ,
11 Փիլիպպոսի, 14 Նազա-
րիոսի, 18 Ղուկասու աւետա-
րանչին, 20 Արտեմայ, 22
Հրաշագործ պատկերի Ս. Աս-

տուածածնին Խաղանու, 23
Յակորայ առաք, 25 Մար-
կիանոսի եւ Մարտիրոսի, 26
Դեմեարեայ, 27 Նեստորի, 28
Տերենտեայ եւ Նէոնիւայ,
29 Անաստասեայ:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ.

1 Կոզմայի եւ Դաթանոսի,
3 Ակիփսիմեայ եպիսկոպոսին,
8 Միքայելի Հրեշտակապետին,
11 Մինասայ եւ Ստեփանի-
ղեայ, 13 Յովհ. ոսկերերանին,
14 Փիլիպպոսի, 16 Մատ-
թէոսի, 17 Գրիգորի սքանչե-
լագործին, 21 Ընծայուծն Ս.
Աստուածածնի ի տաճարն, 22
Փիլիմոնի, 24 Կատարիսեայ
եւ Մերկուրիոսի, 30 Անդրէի
Նախակոչ առաքելոյն:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ.

2 Ամբակումայ, 4 Ղառ-
վառեայ կուսին, 6 Նիկողա-
յոսի սքանչելագործին, 7 Ամ-

բր:սիոսի, 8 Պատապեայ վկ.,
12 Սպիրիդոնի, 17 Դանիելի
մարգ., 18 Սեբաստիանոսի
վկ., 21 Յուլիանեայ կուսին,
22 Անաստասեայ կուսին, 24
Ճրագաւյց Ծննդեան, 25
Ծննդ. Յիսուսի, 27 Ստեփա-
նոսի Նախավկային, 31 Մե-
լանիայ Հոովմայեցւոյն:

3) ՀԱՏ ՀԱՏԻՆԱՅԻՈՑ.

Թուական 532 մեծի շրջ. 290
 Մարտիրոսագիրն (Lettre du
 Martyrologe) . . . . . P
 Կիրակագիրն (Let. domin.) D
 Շրջ. արևու. (Cycle solaire) 18
 Ընդիկտիոնն (Indiction) . 13
 Վերագիրն (Épacte) . . 14
 Շրջանն լուսնի, որ է Ոս-
 կեթիւն (Nombre d'or
 ou cycle de 19 ans) . 5

70-րդ կիր. ի փե. Ըոր ն. րոժ.
 սորվարի 1
 Բուն բարեկ., ի փետր. . 15
 Օր մոխրոց, ի փետր. . 18
 Աւագ լուսնն լուսնի,
 ի մարտի. 30
 Զատիկ, յապրիլի . . . 5
 Համբարձուսն ՔՍի, ի մայ. 14
 Հոգեգալուստ, ի մայիսի. 24
 Տօն խորհրդոյ Ս. Հաղոր-
 դութեան, ի յունիսի . 4
 Կերակէք զկնի Հոգեգալ. 26
 Առաջին կիր. Գալստեան,
 ի նոյեմբերի . . . 29

Կայսրաւան և Էկեղեցաւան րօնից
 Ռոսսոյ, յորս փոխն ամենայն դա-
 րասրանարեզիւ և սուսանարանի
 1885 ամն.

Յանվարի 1 Գշ. Կաղանդ.—
 6 Կիր. Յայտնութիւն Տեառն.
 Փետրվարի 1 Ուր. Խուն բարե-
 կենդան.

Փետրվարի 2 Շր. Տեառնընդ-
 առաջ.—26 Գշ. Ծնունդ Վեհ.
 Կայսրի ամենայն Ռուսաց Ալեք-
 սանդրի Ալեքսանդրովիչ.

Մարտի 2 Շր. օր Գահակա-
 լութեան Վեհափառ Ինքնակալին
 ամենայն Ռուսաց Ալեքսանդրի
 Ալեքսանդրովիչ 21, 22, 23 Աւագ
 եշ, Ուր. և Շր.—26 Բշ. Աւե-
 տունն Ս. Աստուածածնի.—24—
 31 Զատական շաբաթ.

Մայիսի 2 ԵՂ. Համբարձունի
 Բրիտոսի-6 ԲՂ. Ծնունդ ՎԵՏ.
 Կայսրորդույն թագաժ. Մեծի
 Իշխանին Նիկողայի Ալեքսանդր-
 րովիչ — 9 ԵՂ. Գարձ նշխարաց
 Նիկողայոսի սրանչեւագործ հայ-
 րապետին. — 15 ԴՂ. Թագադրու-
 թիւն ՎԵՏ Կայսեր և Կայսրուհի-
 ւոյն ամենայն Ռուսաց.

Յունիսի 29 ՇԲ. Առաքելոցն
 Գնորոսի և Պողոսի.

Յուլիսի 22 ԲՂ. Անուանակո-
 չութիւն ՎԵՏ. Կայսրուհւոյն
 ամենայն Ռուսաց Մարիայի Ֆե-
 օդորովայ.

Օգոստոսի 6 ԴՂ. Վարդավառ. —
 15 ԵՂ. Վերափոխումն Ս. Աս-
 տուածածնի. — 9 ԵՂ. Գշկա-
 տուն Յովհ. Կարապետին. — 0
 Ուր. Անուանակոչութիւն ՎԵՏ.
 Կայսեր ամենայն Ռուսաց.

Սեպտեմբերի 8 Կեր. Ծնունդ Ս.
 Աստուածածնի. — 14 ՇԲ. Խաչ-
 շիրաց. — 26 ԵՂ. Յովհ. անետա-
 րանչին.

Հեկտեմբերի 1 ԳՂ. Պաշտպա-
 նութիւն Ս. Աստուածածնի. — 22
 ԴՂ. Տօն հրաշագործ պատկերի
 Ս. Աստուածածնին որ ի խաղան.
 Սեպտեմբերի 14 ԵՂ. Ծնունդ ՎԵՏ.
 Կայսրուհւոյն ամենայն Ռուսաց.
 — 21 ԵՂ. Բնծայումն Ս. Աս-
 տուածածնի ի տաճարն.

Դեկտեմբերի 6 Ուր. Նիկողա-
 յոսի սրանչեւագործ հայրապե-
 տին և Անուանակոչութիւն ՎԵՏ.
 Կայսրորդույն թագաժառանգ
 Մեծի Իշխանին Նիկողայի Ալեք-
 սանդրովիչ. — 25, 26, 27 ԴՂ.
 ԵՂ Ուր. երեք աւուրք Ծննդեան
 Ծնունդ.

1002
 3755

ՀԱՅՍՏԱՆԸ ԵՒ ՀԱՅ

Գեղեցիկ դաշտեր,
Այգի ու արօտ,
Մարգագեափններ
Սիրուն ծիծաղկոտ.
Միշտ կանաչապատ
Բլուր ու ձորակ,
Վրճիտ, կարկաչուն
Աղբիւր ու վրտակ.
Ափերին ոսկի
Գոյներով արտեր
Տարածվում էին
Մինչ լերան կողեր.
Մի սարգ երկինք էլ
Բոլորի գլխին,—
Ահա Հայաստանն...
Անցած ու շատ հին...
Ազատ բարձրացած՝
Վայելուչ հասակ,
Վերան կրտսիճ դէմք
Իբրև մի պրսակ,

Ո՛հ, օրհնեալ ձեռներ,
Զոյգն էլ զինավառ
Պատրաստ կրովելու
Փառքերի համար.
Անահ սիրտ կրովում,
Ազատ տուն ու տեղ,
Կուշտ փոր ու հանգիստ
Երկունս էլ մէկտեղ.
Եւ բոլորի հետ
Գեղեցիկ մի կին,—
Ահա հայ մարդը...
Ա՛խ, անցած ու հին...

Տըխրատես դաշտեր,
Ոչ այգի, արօտ,
Եւ մարգագեափն
Զրկայ ծիծաղկոտ.
Միշտ չոր ու ցամաք
Բլուր ու ձորակ,
Արիւնաշաղախ
Աղբիւր ու վրտակ.
Ոտնակոխ արտեր,
Սև ու սրգաւոր,

վաղուց չին տեսել
 Գութան ու արօր.
 Եւ տըխուր երկինք
 Բոլորի գըլխին, —
 Անն Հայաստան
 Այս քրոպէին...
 Բըռնութիւնները
 ձընչված մի հասակ,
 Նիհար դէմք վերան,
 Տեսք անհամարձակ.
 Եւ թըշվառ ձեռներ,
 Զոյգն էլ չըղթայած,
 Կարող չին անգամ
 Պաշտպանել իւրեանց.
 Թուլասիրա, անդօր,
 Անտուն ու անտեղ,
 Ա՛խ սովալըրուկ
 Բոլորն էլ մէկտեղ.
 Եւ սրբապրղծուած
 Ապաբաղդ մի կլին, —
 Անն հայ մարդը
 Այս քրոպէին...
 Ա. ՏԵՐ-ՄԻԷԼԻՆ.

Նոր տամար.

ՅՈՒՆՎԱՐ

Օր Լուսնի.

Յ 1 ՕՐ.

13 1 ԳՆ: ԴՃ, Ժ օր պՏԳ. Ծննդ. 26
 ԿԱՂՎՆԴ. ԷԷՍ Յ. ԵՆ Ռ.,
 արոյ և րծն Ընտան Տեան
 և յիշարալ Բարդի հայր-
 բապտիս. Ըստ տամարին
 մերոյ Քաղցի 22. — 1 արե-
 նայաց Եանվարի 13, և
 Վերանիայ խորն, Հրեի
 Սեբեի 4, Տաճկայ Ռեբել
 Էմելի 26.

14 2 ԴԶ. ԳԿ, Դ օր պՏ. Ծննդ. 27
 15 3 ԵԶ. ԴՃ, Է օր պՏ. Ծննդ. 28
 16 4 Ուր. ԴԿ, Կ օր պՏ. Ծննդ. 29

● Ծ. Լ. — Անձրհաբեր հող.

17 5 Շբ. աճ. Ս. Բարդի հայ 1
 բապետին, և եղբօր նօրին
 Գրիգորի նիւստը յոյն, Սեղ-
 բեստրոսի Հոսովայ հայ.

Ն.	ՅՈՒՆՎԱՐ	Լ.
	րապետին և արքայ եփրեմի խուրին սասորոյ. Ճրագա լոյց Ծն. և Մկրտուածեան Քրիստոսի. — Նաւակատիք յերեկոյին. — ՏՃ. Ռեբել- Աեւը.	
18 6	✠ Կիր. ակ, ԾնոՒՆԴ և ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈ- ՍԻ. — Զրօհեք. Ուտիք է մեզ 8 օր անմիջոց.	2
19 7	✠ Բշ. բձ, ք օր Ծննդ. — Յիշատակ մեռելոց.	3
20 8	Գշ. բկ, ք օր Ծննդ.	4
21 9	Գշ. գձ, ք օր Ծննդ. — Լա. Անբնեի խաւի.	5
22 10	Եշ. զկ, է օր Ծննդ. 11 Ուր. գձ, շ օր Ծննդ.	6
23 11	Ա. ք. — Զիւն եւ ցուրտ.	7
24 12	Շք. զկ, է օր Ծննդ. — Հր. Տարեկաւի րիւոյ.	8
25 13	Կիր. աձ, շ օր Ծն. և Տօն Անուանակոչուածեան Ցան, — Բարեկենդան առաջա- ւորաց պահոց.	9
26 14	Բշ. ակ, ւ օր պճ Առա. Ղաւորաց.	10

Ն.	ՅՈՒՆՎԱՐ	Լ.
27 15	Գշ. բձ, ք օր պճ. Առաջ. 11 — Լա. Յուճ. Ուլեբերանն.	11
28 16	Գշ. բկ, ք օր պճ. Առաջ. 12	12
29 17	Եշ. գձ, ք օր պճ առաջ. 13	13
30 18	Ուր. զկ, է օր պճ. Առաջ. 14 և յիշատակ Յովնանու Մար- գարեին.	14
31 19	Շք. զձ. Տօն Ծննդ. Ս 15 Յովհաննու կարապետին.	15
	☉ Լ. Լ. — Ցուրտ քաւիներ.	
1 20	Կիր. զկ. Բ զկնի Ծնըն- 16 դեան. — Լա. ՓեՏԲՎԱՐ և 70-երորդ իբրաի.	16
2 21	Բշ. աձ, Ս. Սարգսի զօրա- 17 վարին և որդւոյ նորա Մարտիրոսին և շարքա- սան զինուորացն, և Ասով- մանց զօրավարացն. — Լա. Տեւանըրաւ.	17
3 22	Գշ. ակ. Ս. Սուքիսեանց 18 վկայիցն.	18
4 23	Գշ. բձ. պահք 19	19
5 24	Եշ. բկ. Ս. Ոսկեանց քա- 20 հանայից. — Լա. Ագաթայ խաւի.	20

Ն. ՅՈՒՆՎԱՐ Լ.

- 6 25 Ուր. գձ. պահ.բ. — Լ. 21
Դրոյնիւս խաւն.
- 7 26 Շր. գկ. Ս. Սահակայ Պար. 22
Թեւի հայրապետին մերոյ:
- 8 27 Ս. Բ. — Չիւն և ցորա. 23
- 9 28 Վեր. դձ. Գ զինի Ծնդ. 24
- 10 29 Բչ. գկ. Ս. Սարկոսի եպիս. 18
կոպոսին, Պիտի քհնյին,
Կերդի և բենիամինի սար
կաւարացն, և սրբոց վը-
կայիցն՝ Երզնեսէի, Որմըզ-
դանայ և Սայենի. — Հր. 25
Որոր (29 օր).
- 11 29 Գչ. աձ. Ս. Ղևոնդեանց 26
- 12 30 քահանայից. 27
- 30 Գչ. ակ. պահ.բ.
- 31 Եչ. բձ. Ս. Վարդանանց
զօրավարացն մերոց 1036
վկայիցն՝ որք կատարեցան
ի մեծ պատերազմին. Ժ. Բա-
ղաքական տան Վղգային.

Նոր ամսար. Օր Լուսնի

ՉԻ ՕՐ.

- 13 1 Ուր բկ. պահ.բ.
- 14 2 Շր. գձ. Կոստանդնուպօլ. 28
սոյ սուրբ ժողովոյն՝ 150 29
հայրապետացն.
- 15 3 Վեր. գկ. Բուռ բարեկենդան,
ևս Յ. Ռ. և Լա. — Հր. 30
Իսկ վան ի հոսանն Ս. Վրդի.
- 4 Ծ. Լ. — Յրտաշունչ հողմ.
- 16 4 Բչ. աձ, — օր մեծի պհց. 1
— Տճ. Զեհադէ Է. Է. Է. Է.
- 17 5 Գչ. ակ, Բ օր մ. պհ. 2
- 18 6 Գչ. բձ, Գ օր մ. պհց. — 3
Լա. Օր Բ. Բ. Բ.
- 19 7 Եչ. բկ, Դ օր մ. պ. 4
- 20 8 Ուր. գձ, Ե օր մ. պհ. 5
- 21 9 Շր. գկ. Զ օր մ. պհց. և 6
Ս. Թեոդորոսի զօրավարին.
— Հր. Ծաւ Ե. Վ. Է.

ՓԵՏՐՎԱՐ

Լ.

22 10 Կիր. զձ, Բ քառասնորդ. պ. 7
— Հր. Փորի. Տձ յիշ-
տալի Երեւոյ, որ է Շե-
տի քառասն.

Ս. Բ. — Թաց եղանակ.

23 11 Բշ. զԿ, Ը օր մ. պհ. 8

24 12 Գշ. աձ, Բ օր մ. պհ. — 9
Լա. Մարտիկոյ առաք.

25 13 Դշ. աԿ, Ժ օր մ. պհ. 10

26 14 Կ Եշ. զձ, Ժ օր մ. պհ. — 11
ՏԵՆՈՒՆԸՆԴԱՆՈՒՄ.

27 15 Ուր. զԿ, Ժ օր մ. պհ. 12

28 16 Շր. զձ, Ժ օր մ. պ և Ո. 13
Կիրոյի եղմի հարպտին, և
մօր նորա Աննայի.

1 17 Կիր. զԿ, Գ քառասն. պհ. 14
Անաակիրն. — Լա. ՄԱՐՏ.

2 18 Բշ. զձ, Ժ օր մեծի պհ. 15

Ը. Ը. — Փոխախան.

3 19 Գշ. զԿ, Ժ օր մ. պհ. 16

4 20 Դշ. աձ, Ժ օր մ. պհ. 17

5 21 Եշ. աԿ, Ժ օր մ. պհ. 18

6 22 Ուր. զձ, Ժ օր մ. պհ. 19

7 23 Շր. զԿ, Ժ օր մեծի պհ. 20
և սրբոյն Յովհաննու եղմի

ՓԵՏՐՎԱՐ

Լ.

հարպտին, և սրց հարպտոն
մերոց Յովհան. Օձնեցւոյն,
Յովհաննու Որոտնեցւոյն և
Գրիգորի Տաթևացւոյն.

8 24 Կիր. զձ, Գ քառասն. պհ. 21
Տոտեպն.

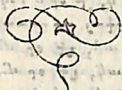
9 25 Բշ. զԿ, Ժ օր մ. պհ. 22
— Հր. Նիսի (30 օր), որ
է առաջին տիւ ըստ Ա.
առաջնութիւն.

Ը. Ը. — Բաժի եւ անձրե.

10 26 Գշ. զձ, Ժ օր մ. պհ. 23

11 27 Դշ. զԿ, Ժ օր մ. պհ. 24

12 28 Եշ. աձ, Ժ օր մ. պհ. 25

ՄԱՐԿՈՍ

31 օր.

- 1 Ուր. աղ, էլ օր մ. պհ.
- 13 2 Շբ. բձ, է՛ օր մ. պ. և Ս. 26
- 14 մանկանցն քառասնից. սրբ 27
- ի Սերաստիա կառարեցան.
- 3 Կիր. բղ, Ե քառասն. պհց. 28
- Գասաւորին.
- 4 Բշ. դձ, է՛ օր մ. պհց.
- 16 5 Ծ. Լ. — Տրապիին. 29
- 6 Գշ. դղ, Լ օր մ. պ. — Յձ. 1
- Ջեյպէլ-Սիբը.
- 17 7 Գշ. դձ, Լ օր մ. պհ. 2
- Եշ. դղ, է՛ օր մ. պհ. — Լտ.
- 18 8 Ուր. աձ, է՛ օր մ. պհ. 3
- Ենկէ՛՛յ աշտաձորն.
- 19 9 Շբ. աղ, է՛ օր մ. պհ. և 4
- Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին 5
- մերոյ մուտն ի վիրայն.
- 20 10 Կիր. բձ, Զ քառասն. պհ. 6
- Գալստեան.

Սր Լուսնի

Օր Լուսնի

ՄԱՐԿՈՍ

- 23 11 Բշ. բղ, է՛ օր մ. պհ. 7
- Ս. Բ. — Չիւնհայլ.
- 24 12 Գշ. դձ, է՛ օր մ. պհ. — 8
- Հր. Պաւտ, սր է խաւսոր-
- անդ Բայրուհ.
- 25 13 Գշ. դղ, Լ օր մ. պհց. 9
- 26 14 Եշ. դձ, է՛ օր մ. պհց. 10
- 27 15 Ուր. դղ, է՛ մ. պհց. 11
- 28 16 Շբ. աձ, Խ օր մ. պ. և 12
- Յշով. Յարուժ. Ղազարու.
- 29 17 Կիր. աղ, Ծ ԱԳԱԶԱՐԳ. 13
- և Յ. Ռ. և Լտ.
- 30 ☺ Լ. Լ. — Ըստ հին և նոր քանո-
- րայն՝ Աստ Լուսնի Լուսնի. 14
- Անձրեային.
- 18 Աւագ Բշ. բձ.
- 31 19 Աւագ Գշ. բղ. Յիշատակ 15
- տան կուսանայ.
- 1 20 Աւագ Գշ. դձ. — Լտ. ԱԳՐԻՆ. 16
- 2 21 Կ. Աւագ Եշ. դղ, Տե՛ն ա- 17
- մնասուրբ Հաղորդու՛՛թեան
- և յիշատակ Ունայուային.
- 3 22 Աւագ Ուր. դձ, Յիշատակ 18
- Չարչարանաց, խաշ. և
- Թաղման Յեառն մերոյ
- Յիսուսի Գրիստոսի.

Լ.

ՄԱՐՏ

Ն. Լ.

4 23 † Աւագ Շար. դկ. ճրա- 19

գալոց զատկի. Նաւակա-
տիք յերեկոյին. — Հր. Ծո՛ւ
լան յահաւանն ՅԷտուայ.

5 24 ††† Ա. Կիր. աձ, ՁԱՏԻԿ 20

ևս Յ. Ռ. և Լտ. Ուտիք է
մեզ անմիջոց մինչև ցՀամ.
բարձուան.

6 25 † Բշ. աղ, Բ օր զատկի. 21

— Յիշատակ մեռելոց.

Մ. Բ. Յուրա քամիներ.

7 26 † Գշ. բձ, Գ օր զատկի. 22

8 27 Դշ. բղ, Դ օր զատկի. 23

9 28 Եշ. գձ, Ե օր զատկի. — 24

Հր. Ետու (29 օր).

10 29 Ուր. գղ, Ղ օր զատկի. — 25

11 30 Շր. գձ, Է օր զատ. և Յի- 26

շատակ գլխատման սրբոյն
Յօզհանու Մկրտչին.

12 31 Բգ. Նոր Կիր. Դկ, Կրկնա- 27

զատիկ.

ՄԱՐՏ

Նոր տարի. Լ. Օր Լուսին.

30 օր.

13 1 Բշ. աձ, Բ օր յինանց. 28

14 2 Գշ. աղ, Գ օր յինանց. 29

15 3 Դշ. բձ, Դ օր յինանց. 30

● Ծ. Լ. — Անխորժ եղանակ.

16 4 Եշ. բղ, Ե օր յինանց. — 1

Տձ. ՌէլէԲ, և յիշատակ շե-
նոսիտան Գաղտնիքին Նոյն.

17 5 Ուր. գձ, Զ օր յինանց. 2

18 6 Շր. գղ, Է օր յինանց. 3

— Հր. Ծո՛ւ Լան յահաւանն
Հեղեայ և Գերոսիտան Գ-
ղտնիքին.

19 7 Գգ. Կիր. գձ, Ախարհա- 4

մատրան, որ է Կանաչ Կիր.
— ԱԵՅՏՈՒՄՆ.

20 8 Բշ. Դկ, Ժ օր յինանց. 5

21 9 Գշ. աձ, Ժ օր յինանց. 6

22 10 Դշ. աղ, Ժ օր յինանց. 7

Ս.	ԱՊՐԻԼ	Լ.
	Ս. Բ. — Փոփոխական.	
23	11 Եջ. բձ, ի՞նչ օր յինանց. — Լա. Ս. Գեորգի. — Երբոր Խաչաբանդ.	8
24	12 Ուր. բձ, ի՞նչ օր յինանց.	9
25	13 Շա. գձ, ի՞նչ օր յինանց. 1 — Լա. Մարտիոսի աստուծո բանկին. Ելանին ի Ռաֆոր ափնայի եկեղեցիէ Երուսալեմ.	10
26	14 Եկ. կիր. գձ, 2օրորոգ, որ և Գարգիռ կիր.	11
27	15 Բշ. գձ, ի՞նչ օր յինանց.	12
28	16 Գշ. գձ, ի՞նչ օր յինանց.	13
29	17 Գշ. աձ, ի՞նչ օր յինանց. — Կիւսապետի Կարապետ.	14
30	18 Եջ. ազ, ի՞նչ օր յինանց.	15
	Գ. Լ. — Չաւանդի.	
1	19 Ուր. բձ, ի՞նչ օր յինանց. — Լա. ՄԱՅԻՍ, և քոն աստուծո իւնցի Փիլիպոսոսի և Յա. Իսա.	16
2	20 Շա. բձ, ի՞նչ օր յինանց.	17
3	21 Եկ. կիր. գձ, ՏՕՍ Ե Ե- ԲԵՒՄԱՆ ՍՈՒՐ. ԽԱՉԻՍ.	18
	— Լա. Գիորգի Խաչ.	
4	22 Բշ. գձ, լ՞ օր յինանց.	19

Ս.	ԱՊՐԻԼ	Լ.
5	23 Գշ. գձ, լա օր յինանց.	20
6	24 Գշ. գձ, լա օր յինանց. (Վ. Բ. — Հանդարտ եղանակ)	21
7	25 Եջ. աձ, լա օր յինանց.	22
8	26 Ուր. ազ, լա օր յինանց. — Հր. Սիւնի (30 օր).	23
9	27 Շա. բձ, լա օր յինանց.	24
10	28 ԶԿ Կիր. բձ, Վեցերորդ կիր.	25
11	29 Բշ. գձ, լա օր յինանց.	26
12	30 Գշ. գձ, լա օր յինանց.	27

ՅԻ ՕՐ.

13	1 Գշ. գձ, լա օր յինանց. — Հր. Սաւաթի Խաչ Գիւրգի Խաչի, որ է Գիւրգի Խաչի.	28
14	2 Ի՞նչ Եջ. ազ, լա օր յինանց. ԲԱՐՇԱՅԻՍՍԻ ԳՐԻՍՏՈՍԻ. Լա Ե. Ռ. և Լա.	29

Ն.	ՄԱՅԻՍ	Լ.
	⊙ Ծ. Լ. — Փոփոխական.	
15	3 Ուր. աձ, Է֊ օր յին. պՏ. — ՏՃ. Շ֊ ք֊ ան.	1
16	4 Շք. աղ, Էք օր յինանց.	2
17	5 Էկ Եօթներորդ կիր. թձ, Երկրորդ Ծաղկազարդ. —	3
18	6 Բշ. բ՛կ, Էք օր յինանց.	4
19	7 Գշ. գձ, Էթ օր յին.	5
20	8 Գշ. գկ, Էչ օր յին. պՏ.	6
21	9 Եշ. դձ, Էե օր յին.	7
	Ս. Բ. — Յրաաշուճ հոգձ.	
22	10 Ուր. դկ, Էը օր յին. պՏ.	8
23	11 Շք. աձ, Էթ օր յին.	9
24	12 Կիր. աղ, Հոգեգրվ ԱՌՈՒՍՅՈՒՆ Պենտեկոստէ և ս Յ, Ռ. և Լ ա. — Բարեկենդան Եղիական պահոց.	10
25	13 Բշ. թձ, ք օր հոգ. պՏ.	11
26	14 Գշ. բկ, ք օր հոգ. պՏ.	12
27	15 Գշ. գձ, դ օր հոգ. պՏ.	13
28	16 Եշ. դկ, Է օր հոգ. պՏ.	14
29	17 Ուր. դձ, չ օր հոգ. պՏ.	15
	⊙ Լ. Լ. — Յուրա և անձրև.	
30	18 Շք. դկ, Է օր հոգ.	16

Ն.	ՄԱՅԻՍ	Լ.
31	19 Կիր. աձ, Ա Կիր. յարու- թեան, Էւ յշաղ. Եղիայ մարդ. — Առաջին պահ. հարսանիք լինին. — Լ ա. Տօ՛ւ անասանք էրրորդ Էե ան.	17
1	20 Բշ. աղ, Ս. կուսանացն Հոփոխմանց. Լ ա. ՅՈՒՆԻՈՒ.	18
2	21 Գշ. թձ, Ս. կուսանացն Գալիանեանց.	19
3	22 Գշ. բկ, պահ.ք.	20
4	23 Եշ. գձ, Ս. Յովհաննու կրպոփն և Աթանազիանայ եպոփն. — Լ ա. Տօ՛ւ Էրրգըրոյ Էրրք Հաղորդ Էե ան.	21
	(Ս. Բ. — Որոտուն և հոգձ.	
5	24 Ուր. գկ, պահ.ք.	22
6	25 Ժ Շք. դձ, Ս. Գրիգորի ԱՌՍԱՒՈՐՁԻՍ մերոյ Էլն Ի վիրապէն.	23
7	26 Կիր. դկ, Բ զկնի Հոգեգա. լլստեան. ՏՕՆ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍՐԻՈՅ ԷՋՄԻԱԾՆԻ, զոր կարգեաց Ս. Գրիգոր Լուսա.	24

Ն.	ՅՈՒՆԻՍ	Լ.
	նոսի, Քեփիլոսի, Անիք- տոսի և Փոսիևոսի.	
23	11 Գշ. 74, Ս. Գանիելի մրգ. և երկոց մանկանցն.	10
24	12 Գշ. աձ, պահճք. — Լտ. Ծննդ. Յուճ-նն-Սիրդէն. — Հր. Ծոմ լան արման Երսուպի.	11
25	13 Եշ. ազ, Ս. Թարգմանչոցն մերոց Սահակայ և Վե- րորայ.	12
26	14 Ուր. բձ, պահճք.	13
27	15 Շք. բզ, Ս. Տրդատայ Թա- գաւորին մերոյ, և Աշխէն տիկնոցն և Խոսրովի թաղոյն.	14
28	16 Կիր. գձ, Ե, զկնի Հոգե- գալստեան. ԳիտՅ ՏՓՈՅ Ս. ԱՍՅՈՒԱԾԱԾՆԻ.	15
	⊕ Լ. Լ. — Փոփոխական.	
29	17 Բշ. գզ, Ս. Կալիսարատոսի և 49 Վզ. և Ղաւկիանոսի քահանային. — Լտ. Ա. — Իւլյոն Պերրոսի և Պաղաւ.	16
30	18 Գշ. գձ, Ս. Զաքարիայ մրգ.	17
1	19 Գշ. 74, պահճք. — Լտ. ՅՈՒԼԻՍ.	18

Ն.	ՅՈՒՆԻՍ	Լ.
2	20 Եշ. աձ, Ս. Եղիսէի մարգ.	19
3	21 Ուր. ազ, պահճք.	20
4	22 Շք. բձ, Ս. Երկոտասան առաքելոցն Քօի. և Ս. Պօ- ղոսի երեքսասան. առաք- չոսի.	21
5	23 Կիր. բզ, Չ զկնի Հոգե- — Բարեկենդան Վարդա- վառի պահճք.	22
	⊕ Վ. Բ. — Տեղ սեղ անձրեւ.	
6	24 Բշ. գձ, — Եր պհճք. վարդ. — Հր. ԱԲ. (30 Եր).	23
7	25 Գշ. գզ, Բ Եր պհճք. վարդ.	24
8	26 Գշ. գձ, Գ Եր պհճք. վարդ.	25
9	27 Եշ. 74, Դ Եր պհճք. վարդ.	26
10	28 Ուր. աձ, Ե Եր պհճք. վարդ.	27
11	29 Շք. ազ, Յիշտզ. տապա- նակին Հնոյ և տօն նորոյս Ս. Եկեղեցւոյ. Նաւակաաիք.	28
12	30 Կիր. բձ, Վ ԱՐԳԱՎԱՌ. ⊕ Ծ. Լ. — Փոփոխական.	29

Մեր ամենք.

Օր Լուսին.

ՅԻ ՕՐ.

- 13 1 Ի ՌՆ. թԿ, Բ ԵՐ Վարդ. 1
— Յիշատակ մեռելոց. —
ՏՃ. Շէկէւ
- 14 2 ԳՆ. զձ, Բ ԵՐ Վարդ. 2
- 15 3 ԴՆ. զԿ, պահճ. — Լտ. ՏՃ՝ 3
հանդիմանից արքեպիսկոպոստոս
ձաննի. — Հր. Ծո՛ւ վան
քերտիսն և ասերտն
Երբարդէի, որ է Գորբ
Բարբ.
- 16 4 ԵՆ. զձ, Ս. Եսայեայ միդ. 4
- 17 5 Ուր. զԿ, պահճ. 5
- 18 6 Շր. աձ, Ս. Թադէոսի ա- 6
ռաքելոյն մերոյ և Սան-
դրխոսոյ կուսին.
- 19 7 Կիր. աԿ, Բ զԿնի վարդ. 7
- Ս. Բ. — Տեղ տեղ անձրև.

- Ս. ԵՈՒԼԻՍ Լ.
- 20 8 ՌՆ. թձ, Ս. Կիպրիանոսի 8
Եպիս. և 45 ՎԿ. և սրց.
կուսանացն Յուստիանեայ,
Եւփիմեայ և Քրիստինեայ.
— Լտ. Մարգարէի Կոնստն-
տին.
- 21 9 ԴՆ. թԿ, Ս. Աթանաքիսեայ 9
Եպիսն և տասն աշակեր-
տացն և հինգ Վկայիցն.
- 22 10 ԴՆ. զձ, պահճ. — Լտ. Մ- 10
րիա՛ն մարգարէնացոյն.
- 23 11 ԵՆ. զԿ, Ս. Նախահարցն, 11
Ադամայ, Աբելի, Սեթայ,
Ենոքայ, Ենոքայ, Նոյի,
Մեղքիսեղեկի, Աբրահա-
մու, Իսահակայ, Յակոբայ,
Յովսեփայ, Մովսեսի, Ա-
հարոնի, Եղիազարու, Յե-
սուայ, Սամուէլի, Սամսոնի,
Յեփթայեայ, Բարակայ,
Գեդէոնի և այլոց Սնիսհրց.
- 24 12 Ուր. զձ, պահճ. 12
- 25 13 Շր. զԿ, Ս որդւոց և Թո- 13
ռանց Ս. Գրիգորի Լուսա-
ւորչին մերոյ՝ Արիստակի-
սի, Վրթանիսի, Յուսկան,
Գրիգորիսի և Դանիէլի.
— Լտ. Յարգոյ Բարբ.

Ն.	ՅՈՒԼԻՍ	Լ.
26	14 Կիր. աձ, Գ, զկնի վարդ. 14 — Լտ. Աննայի ժոք սուրբ Ս՝ ծննին.	
27	15 Բշ. աղ, Ս. Մակարայցեց. 15 ւոցն՝ Եղիազարու քահա- նային, եւ Շամսուհայ եւ Կոթն որդւոց նորին.	
	Ⓢ Լ. Լ. — Տաք եղանակ.	
28	16 Գշ. բձ, Ս. Երկրտասան 16 մարգարէիցն՝ Ուխեայ, Ա- մովսայ, Միքիայ, Յովե- լիայ, Արդու, Նաւուսայ, Ամբակուսայ, Յովնանու, Սոփոնիայ, Անդեայ, Չա- բարիայ եւ Մաղաքիայ.	
29	17 Դշ. բկ, պահ. 17	
30	18 Եշ. գձ, Ս. Սովիայ եւ Ե- 18 րեց դասերացն՝ Պիատիսի, Ելպիսի եւ Ագապի.	
31	19 Ուր գկ, պահ. 19	
1	20 Շբ. գձ, Ս. Պետրոսի հայ. 20 րապետին, Վլասայ եպսին. եւ Արիստողոմայ սարկաւա- գին. — Լտ. ՕԳՈՍՏՈՍ.	
2	21 Կիր. գկ, Դ, զկնի վարդ. 21	
	Ⓢ Ա. Բ. — Մեղճ քամներ.	

Ն.	ՅՈՒԼԻՍ	Լ.
3	22 Բշ. աձ. Անտոնի ճգնւրին. 22	
4	23 Գշ. աղ, Ս. Թէոդոսի Թա. 23 գաւորին եւ մանկանցն՝ Եփեսոսի.	
5	24 Դշ. բձ, պահ. — Հբ. 24 Իւււ (29 օր).	
6	25 Եշ. բկ, Ս. Կիրակոսի եւ 25 Յուզիտայ.	
7	26 Ուր գձ, պահ. 26	
8	27 Շբ. գկ, Ս. Աթանասի եւ 27 Կիրողի հյրպոցն.	
9	28 Կիր. գձ, Ե զկնի վարդ. 28	
10	29 Բշ. գկ, Ս Վահանայ գողթ- 29 նացւոյն, եւ Գորգիոսի, Պո- ղիբոսի եւ Գրիգորիսի.	
11	30 Գշ. աձ, Ս. Տրիփոնի, Պար- 30 սամայ եւ Ռեոփրիոսի ճըգ- նաւորացն.	
	Ⓢ Ծ. Լ. — Ամայլին.	
12	31 Դշ. աղ, պահ. — Տձ. ԶԻւ. 1 Գ-ԳԻ.	

Նոր տոմար.

Օր Լուսնի.

31 ՕՐ.

- 13 1 Եջ. բձ, Ս. Եւզիկեայ կու. 2
 ան, եւ Տօր նորա Փիլիպ-
 պոսի, եւ Տօրն Կլոդիայ,
 եւ Երկուց Եղբարցն Սեր-
 գեայ եւ Ապիտոնի եւ Եր-
 կուց ներքինեացն.
- 14 2 Ուր. բզ, պահ.բ. 3
- 15 3 Շք. գձ, Ս. Գրիգորի Աս- 4
 տուածաբանին. Լա. Վե-
 րափոխածն Ս Ա՞ճճնի.
- 16 4 Կիր գզ, Ջ զկնի վարդ. — 5
 Լա շարտի խարտիւնայն.
- 17 5 Բշ. գձ. Ս. Եւզիկեայ, Սա- 6
 կարիտի. Վաղերիտի, Կան-
 զիտոսի եւ Ակիւղասայ.
- 18 6 Գշ. գզ Ս. Անդրէի զօրա- 7
 վարին եւ բանակի նորին,
 եւ Կալինիկոսի եւ Գոմե-
 տեայ վէ.

- Ն. **ՕԳՈՍՏՈՍ** Լ.
- Ս. Ա. Բ. — Փոփոխական. 8
- 19 7 Գշ. աձ, պահ.բ. 8
- 20 8 Եջ. ազ, Ս Անդրիանոսի եւ 9
 կնոջն Անատոլայ, եւ Թէո-
 դորոսի եւ Եւլեթիւրոսի վէ.
- 21 9 Ուր. բձ, պահ.բ. 10
- 22 10 Շք. բզ, Եփեսոսի Ս. Ժողո- 11
 վոյն 200 Հայրապետացն.
- 23 11 Կիր. գձ, Է զկնի վարդ. — 12
 Բրկնդան Ս. Ա՞ճճնի պհց.
- 24 12 Բշ գզ, = օր պհ. Ա՞ճճնի. 13
 — Ըստ տոմարին Տերոյ Նա-
 տասարդ եւ տարեմուտ
 1885 Թուականին. — Լա.
 Բարեխաղախի առափ.
- 25 13 Գշ. գձ, Բ օր պհ. Ա՞ճճնի. 14
- 26 14 Գշ. գզ, Գ օր պհ. Ա՞ճճնի. 15
- ⊙ Լ. Լ. — Որտուումն եւ անձրեւ.
- 27 15 Եջ. աձ, Դ օր պհ. Ա՞ճճնի. 16
- 28 16 Ուր. ազ, Ե օր պհ. Ա՞ճճնի. 17
 — Լա. Օգոստոսի տի Եղե-
 խոսին.
- 29 17 Շք. բձ, Տօն Շողակաթի 18
 Ս. Էջմիածնի Նաւակատիք.
 — Լա. Գլխարասն Յովհ.
 Կրտէն.

ՕԳՈՍՏՈՍ

Ն.	ՕԳՈՍՏՈՍ	Լ.
30	18 Կիր. բկ. ՎերԱՓՈՒՍՈՒՄՆ սուրբ Աստուածածնի.—	19
31	19 Ի Բշ. գձ, Բ օր վեր.— Յիշատակ մեռելոց.	20
1	20 Գշ. գկ, Գ օր վեր.— Լս Սեղսեմբեր.	21
	C Վ. Գ.—Ախորժելի.	
2	21 Դշ. գձ, Դ օր վեր. պհհք	22
3	22 Եշ. գկ, Ե օր վեր.— Հր. Թշնի (30 օր), և քարե մարտ 5645 թ. նայա.	23
4	23 Ուր. աձ, Վ օր վեր. պհ.	24
5	24 Շր. ակ, Ե օր վերափ.— Հր. ծո՛ւ վաննպանման Գո- թաղեայ՝ արդայ Ախիմայ.	25
6	25 Կիր. բձ, Ը օր վերափ.	26
7	26 Բշ. բկ, Բ օր վերափ.	27
8	27 Գշ. գձ, Ս. Յովակիմայ և Աննայի ծնողաց Ս. Ա՛ճճնի և կանանցն իւղարբերոց.— Լս. Ծննւնք Ս. Ա՛ճճնի.	28
9	28 Դշ. գկ, պահք.	29
	● Ծ. Լ.—Փոփոխական.	
10	29 Եշ. գձ, Ս. Երեմիայ մրգ Տճ. Զեհեղի.	1

ՕԳՈՍՏՈՍ

Ն.	ՕԳՈՍՏՈՍ	Լ.
11	30 Ուր. գկ, պահք.	2
12	31 Շր. աձ, Ս առաք. Թով- մայի, Յակորայ և Շմաւոնի. — Հր. Քիփուր, աճ շո- ւո-իւն, օր Ե Չօրաբ Բայ- բա՛ւ, և Ե նայա ծո՛ւ մի՛ն:	3
		
30 ՕՐ.		
13	1 Կիր. ակ, Գ զկնի վերափ. Գրեւո գօտուր Ս. Ա՛ճճնի.	4
14	2 Բշ. բձ, Ս. Ստեփանոսի ուղնեցւոյն, Եւ վկ. Գոհա- րինեայ, Ծամինդոսի, Տու- քիկոսի և Ռատիկոսի.— Լս. Խաչիբայ.	5
15	3 Գշ. բկ, Ս. մարգարէիցն Եղեկիելի, Եզրի և Զարա-	6

Ն.	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ.
	Րիայ հօրն Յովհ. Սիրուչի. — Լա. Տօն անսասն առ-բք Ա՞ծնի.	
16	4 ԴՆ. գձ, պահք.	7
	ՍԱ. Բ.— Պարզ և ջուրս.	
17	5 ԵՆ. ԴԿ Ս. Յովհաննու կա- րապետին և Յորայ. արդար. — Հր Սառգիսի Գր. Գալ- սաղարհարայ, որ է Գալիլ- էայրուհ.	8
18	6 Ուր. Դձ, պահք.	9
19	7 Շր. ԴԿ. Նիկիոյ սուրբ Ժո- ղովոյն ՅԻՑ հայրապետացն.	10
20	8 Կիր. աձ, Դ զինի վերափ. Ծնունդ Ս. Ա՞ծնի ի ՍԱն- նայէ. — Բարեկենդան Ս. Խաչի պահք.	11
21	9 ԲՆ. աԿ, ո որ պհ. Խաչի.	12
22	10 ԳՆ. Բձ, ք որ պհ. Խաչի.	13
23	11 ԴՆ. ԲԿ, ք որ պհ. Խաչի.	14
	⊕ Լ. Լ.— Անաստօժ Էղանակ	
24	12 ԵՆ. Դձ, Դ որ պհ. Խաչի	15
25	13 Ուր. ԴԿ, է որ պհ. Խաչի.	16
26	14 Շր. Դձ, Տօն Եկեղեցւոյ ի նաւակատիս Ս. Խաչին. — Նաւակատիք.	17

Ն.	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ.
27	15 Կիր. ԴԿ, ԽԱՉԿԵՐԱՑ.	18
28	16 ✠ ԲՆ. աձ, Տօն Խաչի.— Յիշատակ մեռելոց.	19
29	17 ԳՆ. աԿ. Տօն Եկեղեցւոյ. — Լա. Միտայելի հրեշտ- կայիքին.	20
30	18 ԴՆ. Բձ, պհ. Տօն Եկեղեց. — Լա. Տօն որքոյ Լաւա- սարին Ջերոյ է Նեոպոլիս, և Հէրանիմուս.	21
	⊕ Վ. Բ.— Յրտային.	
1	19 ԵՆ. ԲԿ, Տօն Եկեղեցւոյ.— Լա. ՀՈՍԵՍԵՄԲԵՐ.	22
2	20 Ուր. Դձ, պհ. Տօն Խաչի.— Լա. Պատարան հրեշտակոց.	23
3	21 Շր. ԴԿ, Տօն Խաչի.— Լա. Տօն վարդաբանին. — Հր. Խեոսան (29 օր).	24
4	22 Կիր. Դձ, Բ զինի Խաչվ. — Բարեկենդան վարաբայ սուրբ Խաչին.	25
5	23 ԲՆ. ԴԿ, պհ. Ս. Մաճա- սայ, Փիլիկախիմնի և Սի- մեոնի սրեւակիցին.	26
6	24 ԳՆ. աձ, պհ. Ս. Կուսա- նացի Փերրոնեայ, Մարի-	27

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ն. Լ.

- 8 աննայ և Շուշանայ դուտեր
Մեծին Վարդանայ.
- 7 25 ԴՆ. ահ, պահք. 28
- 8 26 ԵՆ. բձ, պհ. Ս. Հյրպետոցն 29
Բարաղամու, Անթիմոսի և
Երանոսի.
- 9 27 Ուր. բհ, պահք. 30
- Ծ. Լ. — Անձրեւային.
- 10 28 Շր. գձ, Ս. Գեորգայ զօ- 1
րավարին և Ադոկասոսի և
Ռոմանոսի երգեցողին. —
ՏՃ. Մահ-բրեժ և Կարե-
մուր 1303 թ. Դոյո.
- 11 29 Վիր. ԳԿ, Գ զկնի Խաչվ. 2
ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽՈՉ.
- 12 30 ԲՆ. ղձ, Ս. Գաւթի զՉԵ. 3
և սրբողվկայիցն Ղամպետի
և Ղամպետհւհայն.

ՅՈՒՆԻՍԵՓ

- 13 1 ԳՆ. ղԿ, Ս. Եւստաթետի 4
և կնոջնորա Թեոպիստեայ,
և երկուց որդւոցն, և սրբոց
կուսանացն Երմանեայ և
Ներսարհինեայ.
- 14 2 ԴՆ. աձ, պահք. 5
- 15 3 ԵՆ. ահ, Ս. Իշխանայն՝ Սա- 6
հակայ և Համազասպայ.
— Լու. Թերեղեայ կուսին.
- 16 4 Ուր. բձ, պահք. 7
-) Ա. Բ. — Պարզ և տաք.
- 17 5 Շր. բհ, Ս. Խոթանասուռն- 8
երկու աշակերտացն ՔՍի.
- 18 6 Վիր. գձ, Գ զկնի Խաչվ. 9
- 19 7 ԲՆ. ԳԿ, Ս. Փսկասուռ հայ- 10
րապետին եւ Երանոսի հե-
տեւողի առաքելոցն.

ՆՐ տամար.

Օր Լուսնի.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 20 8 Գշ. 7ձ, Ս. կուսանացն 11
Թեկղի, վառվառեայ և
Պեղապիսյ.
- 21 9 Գշ. 7կ, պահք. 12
- 22 10 Եշ. աձ, Ս. Պանդալէոնի 13
Բժշկին, Էրմողեայ քահանային
և Եւպրատեայ կուսին.
- 23 11 Ուր. ազ, պահք. 14

⊕ Լ. Լ. — Ամպային.

- 24 12 Շք. քձ, Ս. Թարգմանչաց 15
վարդապետացն մերոց Մես-
րոբայ, Եղիշէի, Մովսէսի
քերթողին, Գաւթի ան-
յաղթ փիլիսոփային, Գրի-
գորի նարեկազւոյն և Ներ-
սիսի կլայեցւոյն.
- 25 13 Վեր. բկ, Ե զկնի խաչվ. 16
- 26 14 Բշ. գձ, Գիւտ նշխարաց 17
Ս. Գրիգորիսի Աղուանից
կաթողիկոսի, և Ս. Հարցն
Թաթլոյ, վարոսի և Թու-
մասու, Անտնի և Կրօնի-
ղեայ, և Եօթն խոտաճա-
րակացն՝ որք յիննակնեայ
վանսն կատարեցան.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 27 15 Գշ. 44, Ս. Առաքելոցն 18
Անանիայի, Մատթէի, Բաա-
նարայ, Փիլիպպոսի, Յովհն.,
Շիղայի և Սիղուանոսի.
- 28 16 Գշ. 7ձ, պահք. — Լտ. Առաքելոցն՝ Սիմոնի և Թոմայի. 19
- 29 17 Եշ. 7կ, Ս. Գիորնեսիոսի 20
արիսպագաղւոյն, և սրբոց
առաքելոցն Տիմոթէոսի և
Տիտոսի.
- 30 18 Ուր. աձ, պահք. 21

⊕ Լ. Բ. — Յուրտ և անխորթ.

- 31 19 Շք. ազ, Ս. աւետարան- 22
չացն՝ Մատթէոսի, Մար-
կոսի, Ղուկասու և Յովհ-
նանու.
- 1 20 Վիր. քձ, Զ զկնի խաչվ. 23
— Լտ. ՆՈՅՏԵՄԲԵՐ և
դոն ախնայն սրբոց. — Հր.
Քառակ. (30 օր).
- 2 21 Բշ. բկ, Ս Ղունկիանոսի 24
Հարիւրապետին՝ որ Հա-
ւատացի խաչելութիւնն
ՔՍի, Յովսէփայ արտուա-
ծաճօրն, Յովսէփայ արե-
մաթացւոյն, և բարեկա-

Ն. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Լ.

մին քրիստոսի Ղազարու,
և քերցն նորա Մարթայի
և Մարիամու. — Լտ. Յէլւ.
դով հոհօրէն նշնցիլց.

3 22 Գշ. գձ, Ս. Թէոդորոսի 25
քահանային եւ Ջեհոնի
զինաւորին, եւ Մակարայ,
և Եւդոկիայայ եւ Ռամելայ.

4 23 Գշ. ԴԿ, պահճք. 26

5 24 Եշ. Դձ, Ս. Խարթիժեանց, 27
և Վկայիցն Արամեայ եւ
Քրիստափորի, և Երկուց
կանանցն Կալինիկեայ եւ
Ակիւլինեայ.

6 25 Ուր. ԴԿ, պահճք. 28

7 26 Շբ. աձ, Ս. Երկուսան 29
վարդապետ, Յոսեփէոսի.
Գիոնեսիոսի, Սեղրեստրոսի,
Աթանասի, Կիւրղի Երու-
սաղէմացոյն, Խփրեմի Խու-
րին Ասորոյ, Բարսղի Կեսա-
րացոյն, Գրիգորի Նիւ-
սացոյն, Գրիգորի Աստու-
ծաբանին, Եպիփանու Կիւ-
րացոյն, Յովհաննու ոս-
կերբանին և Կիւրղի Ա-
ղեքսանդրացոյն.

Ն. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Լ.

Պ. Լ. — Փոփոխական.

8 27 Կիր. աԿ, Է զԿնի Խաչվ. — 1
ԳԻՒՏ ԽԱՉ. — ՏՃ. Սեփէր.

9 28 Խշ. բձ, Ս. Անաստասայ 2
քահանային, Վարոսի և
Թէոդորոսեայ և որդւոց
նորա, եւ որոց ընդ նմա
կատարեցան.

10 29 Գշ. բԿ, Ս. Հիպոլիթեանց, 3
որք ի Սամուսա կասա-
րեցան. և Ս. Սեւեախանոսի
սերաստացոյն, Բարսելայ
ձերոյն և 84 աշակ. նսրին.

11 30 Գշ. գձ, պահճք 4

12 31 Եշ. ԳԿ, Ս. Յովհաննու Ոս- 5
կերբան հայրապետին.

Նոր տար.

Օր Լուսնի.

30 օր.

- 13 1 Ուր. դձ, պահճք. 6
- 14 2 Շբ. դկ, Ամենայն օրոց, 7
հնոց և նորոց, յայտից և
անյայտից.
- 3 Ա. ք. Պարզ և ցուրտ.
- 15 3 Կիր. աձ, Ը զկնի խաշվ. 8
- 16 4 Իշ. ազ, Ս. Ստեփանոսի 9
Հռովմայ հայրապետին, և
քահանայից և սարկաւա-
գաց և ժողովրդոց.
- 17 5 Գշ. բձ, Ս. Ակիլիսիոսայ 10
եպիս., Յովսեփայ քահան,
Այիթալայ սարկաւապին
և Պղատոնի վկային.
- 18 6 Դշ. բկ, պահճք. 11
- 19 7 Եշ. գձ, Ս. հայրապետացն 12
Մեսրոփանոսի, Աղեքսան-
դրոսի և Պօղոսի խոստո.

Ն.

ՆՈՅՆԱՐԵՐ

Լ.

- վանդին. և սրց նօտարացն՝
Մարկիանոսի և Մարտի-
րոնի.
- 20 8 Ուր. դկ, պահճք. 13
- 21 9 Շբ. դձ, Ս. Հրեշտակա- 14
պետացն՝ Գարրիելի և Մի-
քայելի, և ամենայն երկ-
նային զօրաց. — Լտ. Ըն-
թայսն Ս. Ա՞՞՞՞.
- ☺ Լ. Լ. — Բարեխառն.
- 22 10 Կիր. դկ, Թ զկնի խաշվ. — 15
Լտ. Չիլիէյ խաշվ.
- 23 11 Իշ. աձ, Ս. Մեղիտոսի Ան- 16
տիոսայ հայրապ., Մինասայ
եպիպ. և միւս Մեղիտոսի
եպիսկոպ. Բուրայ քահ. և
Շինու սարկաւապին.
- 24 12 Գշ. ազ, Ս. Գեմետրեայ 17
վկ. և Բասիլիսիոսի բհնին.
- 25 13 Գշ. բձ, պահճք. — Լտ 18
Կարգինէյ խաշվ. — Հր.
Խաշվ. սր Ե Բանդիլ
Բայրաշ.
- 26 14 Եշ. բկ, Ս. Գուրխասայ 19
Սամոնասայ, և Արիբայ
սարկ., Ռոմանոսի միսյնա.

ՆՈՅՆՄԻՆԻ Լ.

կեցին, Մանկանն խոստով.
 և Հիւսիքոսի զինաւորին.
 27 15 Ուր. դձ, պահճք. 20
 28 16 Շք զԿ, Ս. Առաքելոցն 21
 Անդրեի և Փիլիպպոսի.
 Ս. Վ. Բ. — Չուարձալի.
 29 17 Կիր. դձ, Ժ զգիր խաշվ. 22
 Բարեկենդան Յրանակաց
 պահճք. — Լու. Ա. Կիր. Գու-
 լարտան, որ է պիլգբն ի-
 մասը պահաց Ծննդեան.
 30 18 Իշ. զԿ, ու օր յիսն. պհճք. 23
 — Լու. Անդրեի Խաշվայ.
 1 19 Գշ. աձ, Բ օր յիսն. պհճք. 24
 — Լու. Գեղարեւելի և
 Մարտիրոսայ իստին. — Հր.
 Թեթեթի (29 օր)
 2 20 Դշ. աԿ, Գ օր յիսն. պհճք 25
 3 21 Եշ. բձ, Դ օր յիսն. պհճք 26
 Ընծայումն Ս. Ա՛ճածնի ի
 տաճարն.
 4 22 Ուր. բԿ, Ե օր յիսն. պհճք. 27
 5 23 Շք. դձ. Սրբոյն Գրիգորի 28
 սրան շեկագործին, և Նի-
 կողայոսի հայրապետին և
 Միւռնայ եպիսկոպոսին.

ՆՈՅՆՄԻՆԻ Լ.

6 24 Կիր. զԿ, Ա Յրանակաց. 29
 ● Ծ. Լ. Տրոպիին.
 7 25 Իշ. դձ, Ս. կուսանացն Յու- 1
 լիանայ և Վասիլուհույ.
 և սրբոցն Աբրահամու և
 Խորենայ, Կոզմայի և Դա-
 միանոսի և Ա՛ճատրոյ վե-
 կային. Տճ Ռեթեւ ելեւ
 8 26 Գշ զԿ, Ս. Ղուկիանոսի, 2
 քհնյին, Տարագրոսի, Պրո-
 բոսի, Անդրոնիկոսի և Ու-
 նեսիմեայ, և այլոց աշա-
 կերտացն Պողոսի. — Լու.
 Յուսեփի Ս. Ա՛ճնին.
 9 27 Դշ. աձ, պահճք. 3
 10 28 Եշ. աԿ, Ս. Կղիմայ հայ- 4
 րապետին և Բագարատայ
 Տառնենայ եպիսկոպոսին.
 11 29 Ուր. բձ, պահճք. 5
 12 30 Շք. բԿ, Ս. Առաքելոցն և 6
 առաջին լուսուորացն մե-
 րոց Թագեոսի և Բարթո-
 շովոսի.
 _____
 Ս. Վ. Բ. — Չուարձալի.

Նոր տարեաց

Օր Լուսնի

31 Օր.

- 13 1 Կիր. գձ, Բ Յիսնակաց. — 7
Լա. Լուսնայ կառնն.
- 2 Ա. Բ. — Բարեխառն.
- 14 2 Բշ. ԴԿ, Ս. Գննարիոսի 8
Եպոնն եւ Մերկեոիոսի զի-
նաւորին, եւ Յակովկայ եւ
Իրաւափառայ.
- 15 3 Գշ. Դձ պՏ Ս. Մինասայ, 9
Երմովինեայ, Ե. Գրափոսի,
եւ կամաւոր աղքատայն
Յովհանն. և Ալեքսիանոսի.
- 16 4 Դշ. ԴԿ, պաՏբ. 10
- 17 5 Եշ. աձ, Ս. Հարցն եգիպ- 11
տացւոց Պօղոսի, Պօղայ,
Մակարայ, Եւագրի, Յով-
հաննու զբեցւոյն, Յովհան-
նու կարճահասակին, Նե-
ղոսի, Աբսնի, Սիւրանու.

Ն. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ Լ.

- Դանիելի, Սրապիոնի, Մա- 8
կարիոսի, Պիմենի եւ այլոց
սրբոց. Հարց.
- 18 6 Ուր. աԿ, պաՏբ. 12
- 19 7 Շա. բձ, Ս. Նիկողայոսի 13
զմիւռնացւոյ սքանչելա-
գործ Հյրպոտին.
- 20 8 Կիր. բԿ Գ Յիսնակաց. — 14
Բարեկենդան սուրբ Յա-
կոբայ պաՏոց.
- 9 Լ. Լ. — Փօիոխական.
- 21 9 Ի Բշ. գձ. պաՏբ ՅԼՈՒ. 15
ԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱ-
ԾԱԾՆԻ Ի ԱՆՆԱՅԵ.
- 22 10 Գշ ԳԿ պՏ. Ս. Կռնելիոսի 16
Հարիւրապետին եւ Շմա-
ւոնի ազգակրանին ԲՍի,
որ խաչէցաւ յԵրուսաղէմ,
Պօղիկարպոսի Հայրապե-
տին Զմիւռնիոյ եւ զկայիցն
որք յարեւելս կատարեցան.
- 23 11 Դշ. գձ, պաՏբ. 17
- 24 12 Եշ ԴԿ. պՏբ. Ս. Եւտարա. 18
աիոսի, Օգսենաիոսի, Եւ-
գինէոսի, Ուրբասեսի եւ
Մարգարիոսի.

Ն. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ Լ.

25 18 Ուր. աձ, պահճք. — Լտ. 19
Ծնանք Տեառն.

26 14 Շք. աղ. Ս Յակոբայ Մըծ. 20
մնայ հայրապետին, Սա-
րուգէի ճգնաւորին եւ Մե-
լիսոսի եպիսկոպոսին. —
Լտ. Սրեփանոսի նախաձ.

27 15 Կիր. բձ Դ Յիսնակաց. — 21
Լտ. Յովհ. աստուծոյն.
Ս. Գ. — Յրտային.

28 16 Բշ. ըկ. Ս. հայրապետացն 22
Իգնատիոսի և Ադգէի, և
Մարութայի եպոսին. — Լտ.
Մանկունցն Բեթղէհէի.

29 17 Գշ. գձ, Ս. Թեոզոմասայ 23
եպիսկոպոսին եւ Թէոնիլայ
վկային, եւ չորից զինուո-
րացն՝ Բասոսի, Եստրի,
Եւաիքի եւ Բասիլիդէայ.

30 18 Գշ. գկ, պահճք. — Տր. Սե 24
բաթ (80 օր).

31 19 Եշ. դձ, Ս. Կուսանացն՝ 25
Ինդոս՝ եւ Դոմիտի, եւ
Գղերիկոսի բճնչին, եւ եր-
կուց բիբուլոն՝ որք այրե-
ցան յեկեղեցին Նիկիոսի-
դացուց.

Ն. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ Լ.

1 20 Ուր. դկ. պահճք. — Լտ. 26
Յուսէմար և Կարտիանոս
186 Բ. և Տոն Տեօփիլոս.
Բեռն Տեառն.

2 21 Շք. աձ, Նախավկայ եւ 27
անդրանիկ Թագաւորին մե-
րոյ սրբոյն Արգարու.

3 22 Կիր. աղ, Ե Յիսնակաց. 28

4 23 Բշ. բձ, Ս. Դաւթի մար- 29
գարէին եւ Յակոբայ առա-
քելոյն.

5 24 Գշ. բկ, Ս. Ստեփանոսի նա- 30
խավկային եւ առաջին մար-
տիրոսին.

6 25 Ծ. Լ. — Տեղ տեղ ձիւն. 1
Գշ. գձ, պահճք. — Տձ. Ռե-
բէ Աեւր.

7 26 Եշ. գկ, Ս. առաքելոցն 2
Պետրոսի եւ Պօղոսի.

8 27 Ուր. դձ. պահճք. 3

9 28 Շք. դկ, Ս որդւոյն Որոտ- 4
ման՝ Յակոբայ առաքելոյն
եւ Յովհաննու աւետարնչին.
— Բարեկենդ. Ծննդ. պճց.

10 29 Կիր. աձ, Ե օր պճց. Ծն. 5

11 30 Բշ. աղ, Բ օր պճց. Ծն. 6

12 31 Գշ. բձ Գ օր պճց. Ծն. 7

ՉՈՐՍ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ ԳՈՒՇԱԿԵԼՈՒ ՆՇԱՆՆԵՐԻ.

Թէ որ գարունը ցուրտ
ու չոր լինի, աշունը խո-
նաւ ու ձմեռը թեթեւ կլինի.
ասով բոյսերը ուշ կհասուն-
նան:

Թէ որ ամառը շատ անձրև
գայ, ձմեռը սաստիկ կլինի,
վասն զի գետնէն շատ գո-
լորչի ցնդելով՝ երկիրս կը-
պաղի:

Երբ ամառը կամ աշնան
ժամանակ արեւմտեան-հա-
րաւային քամի փչէ, ու նոյն
եղանակին յարմար օդը շատ
ցուրտ լինի, անձրև կուղայ
ձմեռը:

ՑՈՒՑԱԿ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐՈՑ,
որք վաճառին ի Ռոստով
Ի ԳՐԱՏԱՆ

Յ. ՅԵՐ-ԱՐՐԱՀԱՍԵԱՆ.

Մեքարան Բարեգիւղ	1
Բուրնայ դիւանագիր դըպ- րի եղեսիոյ վեհեօրիկ . . .	1
Մեքարան վեհոյ . . .	3
Այբբէնարն 75 վիճա- տիպ պատկերներով, տը- պեալ ի Ռոստով	15
50 հատ դնողին	10
Աղւնիքի վիպասա- նութիւն Ա. Վ. Կրիտ- եանց Ռոստով	50
Անտիպի Շիրախանայ մնացորդք բանից, հրա- տար ի ք. Պատկանեան, Պետերբուրգ	1

Անկրօտիւր, զուար-
ճալի զրոյցներ, համա-
ռօտ դէպքեր եւ առակ-
ներ, մեծ մասամբ ազ-
գային կեանքից առած,
Գ. Շիրմազանեանցի .
Թիֆլիզ . . . . . — 50

Ալի-բհ-բրու-նի-ն 10
հատոր, հին տիպ, Վենտ. 15 —

Ալի-բհ-բրու-նի-ն ու-
սուճական եւ բնական,
Հ. Ա. Պալճեան. Վենտ. 1 75

Առօրինակ-նի-ն Ռաֆ-
լայի, կատակերգութիւն
Յարարուածով. Չ. Կ. Ռոմիա. — 75

Առօրինակ-նի-ն Ռաֆ-
լայի . . . . . 5 —

Աստուծոյ լուսնի գիրք
հնոց եւ նորոց կառկարա-
նաց, տպուալ ի Ս Պետեր-
բուրգ, յամին 1817, մեծագ.
Արխիեպիսկոպիտի Էրմոյի .
Վենետիկ . . . . . 1 —

Արհիտ. քաղցրաւենիք
շինելոյ, Յ. Մամիկոնեանի,
Թիֆլիզ . . . . . — 50

Արտիստ-երան-նի-ն
գործնական, Ռ տիպ, Վեն. 1 50

Բանալի դիտութեան
ռուս լեզուի. Յ. Տէր-Աբ-
րահիմեան. Ռոստով. . . — 50

50 հատ գնողին . . — 40

Բարբառ-նի Ռուսաց
լեզուէ ի հայ Գ. Երեց-
փոխեանց. Թիֆլիզ . . . 5 —

Բարբառ-նի զաղղիարէն,
հայերէն եւ տաճկերէն, Ռ
տիպ, Վենտ. լաւ կազ-
մով (1224 երես). . . . . 9 —

Բարբառ կամ բարեկեն-
դանի դիւերները, երգա-
խանն թատերագութիւն
Յարարուածով. Պոլսու. . . — 80

Բարբառ-նի-ն տեսա-
կան եւ փորձառական (ֆի-
զիկա) աշխարհագրառ., բազ-
մապատկեր, 2 հատոր.
Վենետիկ. . . . . 6 —

Բարբառ-նի-ն (ֆիզի-
կա) փորձառական, համա-
ռօտ օգրեւելութեան ու-
թեամբ եւ քիմիայով պատ-
կերազարդ տիպ. Վենտ. 5 —

Բանալի պատմութիւն,
երկու հատոր, 802 պատ-
կերներով, Ռ տիպ, Վեն. 6 —

Պարեգին Մարտիկոսի, ազգային ողբերգութիւն, 4 արարուածով, Պօլիս, 1 —

Գիղտիբուրիւն Հայերէն, ուսերէն եւ ֆրանսերէն, աշխ 6, Տէր-Աբրահամեան. Ռոստով 1881. . . — 50

25 Հատ զնոզին. . . — 40

50 > > . . . — 30

Գրիգոր Կոյիփա. Ռոստով. (սակաւագիւտ) . . . — 50

Պատարան Հայի զին մանկանց, Ճ. Արամեանի. Փարիզ, պատկերազարդ, ամենափառաւոր տիպ. 1 50

Դպրոց Բարոս, Հ. Մանուկի Ֆալունայ. Վենտ. 3 —

Դոն Էմանուէլի Ա. Բաւաստեղծութիւններէց Գրանի ստանաւորներ. Մոսկ. — 20

Երէւն վարդապետի մատենադրութիւնը. Վնտ. 2 50

Երէւն պատմութիւն վարդանանց, ըստ Ենձեւացեացն օրինակի. Պօլիս. — 50

25 Հատ զնոզին. . . — 45

100 > > . . . — 40

Երանկանութիւն Հ. Ս. Պրօսեան. Վենտիկ. . . 1 50

Երգիք պատմութիւն Հայոց, Գ Ծեր. Պատկանան. Ռոստով. . . . . — 50

Երկուքիւն Հ. Ս. Պրօսեան. Վենտիկ. . . . 3 —

Օրնագոյ Գլխայ Ե Յուհաննա Մովսէսի մատենադրութիւնը, փառակազմ, սկզբօծ. Վենտիկ. 2 50

Չարգեփանի Բաւիտիկի, թարգ. Ա. Խաղեղեանցի. Պետերբուրգ. . . — 50

Եւրոպայի բանաստեղծութիւններ Ս. Սաֆարեանց, Թիֆլիզ, 1882. 1 —

Էրիտրոս բարոյական ուսմանց, ազգային գիտելեաց եւ զուարճալի պատմութեանց, աշխ 6. Տէր-Աբրահամեան. Ռոստով. . . 1 —

16 Հատ զնոզին. — 90

20 ,, ,, . — 80

50 ,, ,, . — 65

100 ,, ,, . — 40

Ընդիր առաջինը (դասա-
գիրք) Եղովպոսի եւ Զեփ-
լովի հանգերձ բարոյական
խորհրդածուծեամբբ, 20
վիմատիպ պատկերներով,
աշխ. 6. Տեր-Աբրահամ-
եան. Ռոստով. . . . . — 60
25 հատ զնողին... — 40
50 — — — — — 30

Թատարական հիւայ,
գործ Եւթէն Սիւ ֆրանսի-
ացու, աշխ. Միք. Նալբան-
դեանց. Հատոր Ա. Մոսկ.,
1858 կազմեալ. 1 25

Թելէր-Ֆ կամ Ելէք-
տրական հեռագիր, 18
պատկերով. Պօլխ. . . . . — 75
Թովմ Գեֆեդի, պատկե-
րազարդ, Ռ տիպ. Վ ենեա 1 50

Դասագիրք արձեան, կա-
շէկազմ, մեծատառ . . . . . 3 —
Ժ. Ե. Գ. կատակերգու-
թիւն 3 արարուածով, 6.
Տեր-Աբրահամեան, երկրորդ
տիպ, Ռոստով. . . . . — 50

Լեանի վերջ, ժամա-
նակակից վէպք եւ զանա-
զան բանաստեղծուծիւք
Ս. Շահազիզեանց. Մոսկ. . . . . 1 —

Խորհրդայն Բարեկարգ-
նէւտ, Ռ տիպ. Վ ենեաիկ,
լաւ կազմով. . . . . 5 —
Խրիստ- Հայց լեզուով
շարադրուած առականեր, Գ.
Ա. Այվազեան. Ռոստով. . . . . — 25

Խոսնայի Բելեան-Սիւն
Երե (1600—1827) Դիւ-
թեւը Հայոց նոր պատմու-
թեան համար, գործ Բաֆ-
ֆի. Թիֆլիզ, 1882. . . . . 1 50

Խաչատրի յէլադախանը,
առաջին եւ երկրորդ մաս,
գործ Բաֆֆի, Թիֆլիզ
1883 . . . . . 1 20

Խորհրդանիւն արե-
զան դարարգի բացատրու-
թեամբ Տեառն Ներսեսի
Լամբրոնացոյ. Երուսա-
ղեմ, 1842 . . . . . 2 —

Սրբաբար-Սիւն յաղա-
ղըս զինուորական պարտա-
ւորութեան. Թէոդոսիա. . . . . — 50

Կերտս պարտիչ, ընտիր
մատենագրութիւն, Վնտ. 2 —

Կարէն վարդապետի,
Մաճրէ վերձանողի եւ Դա-
մէ անյաղթ փիլիսոսկի
մատենագրութիւնք. Վնտ. 6 —

Կոյճեր, գործ Բաֆֆի,
Հատոր Ա, Թիֆլիզ, 1883 2 —

Հայերէ գաստիարակու-
թեան տղայոց, Ս. քահան.
Մանգինեանց. Տիֆլիս. . . — 40

Հայ երէր-բար-բէն,
բանաստութիւն Սաղա-
բիայ Վ. Օրմանեան. Պոլիս. — 50

Հոնդիսեր հայ-բաս-
թիւն Ս. Նազարեանց, 2 Հա-
տոր. Մոսկուա. . . . . 4 —

Հորշոբի եւ պատկե-
րազարգանակք Նզովպաի.
Պետերբուրգ. . . . . — 25

Հասարակարար Մե-
րայ. Մոսկուա. . . . . — 28

Հիշարան (կանոն սաղ-
մոս). Ռոստով . . . . . — 10

50 Հատ զնողին. . . — 5

100 . . . . . — 3

Հին պարտիւն Արե-
ւելեան ազգաց եւ Յունաց.
Վնեետիկ. 1 25

Հիշիմի կամ փրկու-
թիւն Հայաստանի, Գ.
Ծեր. Պատի. Ռոստով. . . 1 —

Պարտիւն Փարսի-
սեանց. Միք. Նալբանդ-
եանդ, Հանդերձ կենսագրու-
թեամբ Թարգմանչին, Պե-
տերբուրգ. . . . . — 75

Ղարսեան արդարեւ,
անդրկովկասեան պատմա-
կան վէպ, Թարգմանու-
թիւն Բաֆֆի, Թիֆլիզ,
1882 . . . . . 1 50

Պարտիւն Յովհաննու Ավ-
դալեանց. Վնեետիկ. . . — 60

* Ճարտար-բէն Միք.
Վ. Սալլաթեան. Մոսկ. . . 3 —

Սասնաց Աղանի, ամ-
սադիր, կազմեալ, 1857
տարւոյ. Փարիզ. . . . . 7 —

* Արդարեւիւնը Գործարար Են:

Մատենական, փոքրիկ քա-
ռասնորք (գեղեցիկ քա-
րոզգիրք) թարգ. Հ. Արս-
ևազրատունւոյ. Վենետիկ. 2 —

Մատենական, կայ-
սեր իմաստասիրական եւ
խրատական թղթերը. Վե-
նետիկ. 1 50

Մահ Պարբերի, Գաբր.
Ծերունւոյ Պատկանեան.
Զմեռնիա 1875 . . . . . 1 50

Մեխակոյ Գալ, ընտիր
մատենագրութիւն. Վե-
նետիկ, 1842 փառակազմ,
սակեզօծ. 1 50

Մեծապատիւ ազգրէն կամ
տարաբաղդ. Վարդուհի,
թատրերգութիւն 5 արա-
բուածով. Պոլիս. . . . . 1 —

Մելքոնի խրատական քրատ-
իւն, թարգմ. Հ. Արսենի
Բազրատունւոյ, պատկե-
րազարդ, փառաւոր տպա-
գրութիւն. Վենետիկ. . . 8 —

Մեխակոյն ահաւոր
խորհրդոյ սրբոյ պատարա-
գին, արտահանեալ ի մեկ-
նու թեանց խօսքովու ան-
ձեւացեաց եպիսկոպոսի ե
Ներսեսի լամբրոնացւոյ
կարծելով եւ պարզաբա-
նելով Յովհաննու Արմի-
շեցւոյ. Էջմիածին, 1860. 2 —

Մուտի խաղախոսա-
յոյ պատմութիւն Աղուա-
նից աշխարհին. Մոսկուա. 2 —

Մուսայ Երաբարեան,
Մոսկուա. . . . . 3 —

Մրճանք Յիսուսի, Գ.
Ծեր. Պատկանեան. Ռուս-
տով. . . . . — 50

Մայրնախնայ Աճի-
րնախնայ, Հ. Մ. Բժշկեան.
Վենետիկ, Ռտիպ. . . . . 2 —

Յոգեպատարմ ճառք
սրբոյ Հօրն ձերոյ Գրիգորի
Լուսաւորչին, Վենետիկ. . . 2 —

Յոգեպատմ ի պատմու-
թիւն վերադարձի երկոյ
վարդապետաց. Փարիզ . . . 50

Յուզանա Ռաբիբեանի
Իրերդի Ս. Լուսաւորիչ,
հանդերձ լատին թարգմա-
նութեամբ. Վենետիկ. 1 50

Յուզի Գրեյի, թատր-
երգութիւն 3 արարուա-
ճով. Վենետիկ. . . . . — 60

Յուզի Դ. Երկայնաբա-
զուկ Արղու թեանց. կենսա-
գրութիւն հանդերձ վիմա-
տիպ պատկերան. Ռոս-
տով, 1881. . . . . — 25

Սարի, տպեալի Վենե-
տիկ, լաւ կազմով. 2 50

Սարի տպեալի Փարիզ,
փառակազմ, պատկերա-
զարդ եւ ռսկեզօծ. . . . . 3 —

Սարիայ հարեց Լուչանի,
Վենետիկ, երրորդ տիպ. . . . . 5 —

Սարիայ հարե, ճանօ-
թաբանութեամբ 2. Գաբ-
րիելի Վենետիքան Վենտ. . . . . 4 —

Սարիայ Ժողովարան-
ի նիւտ. Վենետիկ. . . . . 5 —

Ներսէս Ե, կենսագրու-
թիւն հանդերձ վիմատիպ
պատկերան. Ռոսիայ, Ռոս-
տով. . . . . — 25

Նյի, Աղեք. Երկցեանց.
Քիֆիւզ, 1878. . . . . — 30

Ներսէս Լաբրանայայ
մատենագրութիւնք. Վնտ. . . . . 3 —

Ներսէս Շարհալայ լա-
վաբնրականք, Վենետիկ. . . . . 2 —

Ներսէս Շարհալայ
նամականի. Վենետիկ. 1 50

Նոր ուղեցիկ Իրերան,
խմբագրութիւն Պ. Ք. Հալ-
լաճեան. Ռոստով, 1878 — 25

Նոր Ժողովարանի նիւտ
պետս այգային վարժա-
րանաց. Վենետիկ. . . . . 1 —

Նոր դարի եւ մտաւորա-
կան սնունդ տղայոց. Պոլիս. — 50

Նուսրէ Զ. Ղևնդրիայ
Վիւննեան, հինգ գիրք,
երկու հատորի մէջ ամսով-
եալ. Վենետիկ. . . . . 5 —

Յուզանա? Ութիբերանի
նեբեղ է Ս. Լուսաւորին, հանդերձ լատին թարգմանութեամբ. Վենետիկ. . . . . I 50

Յուզեի գիւղի, թատրերգութիւն 3 արարուածով. Վենետիկ. . . . . — 60

Յուզեի Դ. Երկայնաքաղուկ Արդութեանց. կենսագրութիւն հանդերձ վիմատիսպ պատկերաւն. Ռոստով, 1881. . . . . — 25

Նարեի, տպեալի Վենետիկ, լաւ կազմով. 2 50

Նարեի տպեալի Փարիզ, փառակազմ, պատկերազարդ եւ օսկեզօծ. . . . . 3 —

Նարեիայ հարից լուծանք. Վենետիկ, երրորդ տիպ. . . . . 5 —

Նարեիայ հարի, ծանօթաբանութեամբ 2. Պարբերիկի Աւետիքեան Վենա. . . . . 4 —

Նարեիայ հարի տարբերակ. Վենետիկ. . . . . 5 —

Ներսէս Ե, կենսագրութիւն հանդերձ վիմատիսպ պատկերաւն. Քաթայ, Ռոստով. . . . . — 25

Նոյ, Աղեք. Երկցեանց. Քիֆլիզ, 1878. . . . . — 30

Ներսէսի Լաբրանայայ մատենագրութիւնք. Վնա. . . . . 3 —

Ներսէսի Շարհալայ լափաբերականք, Վենետիկ. . . . . 2 —

Ներսէսի Շարհալայ նամականի. Վենետիկ. 1 50

Նոր ուղեայն Երեւան, խմբագրութիւն Պ. Թ. Հալաճեան. Ռոստով, 1878 — 25

Նոր հարգաւարանի անտապատ ազգային վարժարանաց. Վենետիկ. . . . . 1 —

Նոր հարի եւ մտաւորական անունի տղայոց Պօլիս. . . . . — 50

Նարեի 2. Ղեւնդիայ Ալիւանեան, հինգ գիրք, երկու հատորի մէջ ամփոփեալ. Վենետիկ. . . . . 5 —

Կոմիտեի Գրասենյակի Գրասենյակի Թարգմ. 3 —
 Հ. Եղուարդայ Հիւրֆուզ. 3 —
 Վենետիկ, Երկրորդ տիպ, 4 —
 Կառավարչական, 3 —

Շարժման արձեւում, մեծատառ և կաշիկազմ. 4 50

Ուսումնական և բնական աշխարհագրութիւն, Հ. Ա. Պալճեան. 1 50

Պատմութիւն, քոմետիա, 3 դործողութիւնով. Ռոստ. 1 —

Պատմութիւն Արշերունիացի թոճմայ վ. Արծրունեայ. Պօլիս . . . . . 2 —

Պատմութիւն Եփեղեցւոյ Հայոց յաղիւսակա համառօտեալի Միջ. աղբակա Սալլանթեան, Մոսկուա . 1 —

Պատմութիւն Եփեղեցւոյ Եւսեբիոսի կեանքացւոյ. Վենետիկ . . . . . 6 —

Պատմութիւն Եփեղեցւոյ Հ. Իգնատիոսի Փափազեանց. Վենետիկ . . . . . 5 —

Պատմութիւն Խրիստ. Ե. Տէր-Աբրահամեան, Թէոփոսիա, պատկերազարդ (սակաւագիւտ) . . . . . 3 —

Պատմութիւն դպրութեանց Հայոց. Ա հատոր, Հին մատենագրութիւն. Վենու. 3 —

Պատմութիւն դպրութեանց Հայոց. Բ հատոր, նոր մատենագրութիւն, Վենետ. 3 —

Պատմութիւն Հայոց Ե. Տէր-Աբրահամեան, դասադիրք. Ռոստով. Երրորդ տիպ, 24 ազգային պատկերներով . . . . . 1 —

25 հատ գնողին 90
 50 " " 75
 100 " " 60

Պատմութիւն Հայոց Միտի-թարայ Այրիլանեցւոյ. Մոսկուա . . . . . 1 —

Պատմութիւն Հայոց Փաւստոսի Բիւզանդացւոյ. Վենետիկ 2 25

Պատմութիւն Դանի Սեօմիան Սա. եպի Սիւնեաց. Մոսկուա . . . . . 3 —

Պարսա-Նիւն Դիւղեր-
ման մեծին Վարդանայ
բարձրբերդաց. Մոսկուա. 2 —

Պարսա-Նիւն Սեբեոսի
Էդիսոսացիի Հերակլիս եւ
Ինչիւն Երբոնոս Պարսա-
Նիւն Միտիւրոյ Անեցոյ,
ի լյս ընծայեալ ի Բ.
Պատկ. Ս. Պ. Բուրգ. 3 --

Պարսա-Նիւն Դիւղեր-
ման Ժողովոյ Ինչիւնոյ, որը
յարեւելս գումարեցան, Հ.
Պոչ. Յովնանեանց. Վնն. 6 —
Պարտեւ Իրանսէն Սարգիս
Վ. Թեոդորեան. Փարիզ. 1 —

Պարսա-Նիւն Վերջինեւ,
գործ Բերնարդէն դը Սան-
Պիեռ Ֆրանսիացու, Թարգ.
Ստ. Նազարեանց, պատ-
կերազարդ տիպ. Մոս-
կուա, 1858 . . . . . 2 —

Ռուսիի հն-Իսթան-Նիւն,
վեց ընդարձակ հասոր.
Վենետիկ, փառակազմ, ոս-
կեզոծ եւ պատկերազարդ. 40 —

Ռուսիի պարսա-Նիւն հրու-
ման վեց ընդարձակ հաս-
տոր. Վենետիկ, փառա-
կազմ, ոսկեզոծ եւ պատ-
կերազարդ. . . . . 50 —

Սահմանադրման զգու-
րա-Նիւններ Պոլիս. 40
Սաղմոս Դանիել, Խոշո-
րագիր, լաւ կազմով Վնն. 1 —

Սանդուխտ, Ինչիւն. Ոչ-
բերգական քանաստեղծու-
թիւն Գարր. Ծեր. Պատ-
կանեան. Չմուռնիս. 1 25

Սանդուխտ, դուստր
Սանատրկոյ արքային Հա-
յոց, Գ. Ծեր. Պատկան-
եան. Ռոստով 50

Սանդուխտ, ողբերգու-
թիւն հարարուածով Վե-
նետիկ, երկրորդ տիպ 60

Սերմէն վարժ. Պատ-
կանեան երգք. Մոսկուա. — 50

Սեւի Ամնոսի Լեւոնի
կամ Սեւիւնի Խանյու-
նեց, դեղեցիկ եւ սրտա-
շարժ վեպ. Պոլիս 60

Սեր հայերէնաց, Թատր-
երգութիւն 2 արարուս-
ծով. Ռոստով . . . . . — 50

Սիլբնայան ընկերացուածք
գաղղիարէն եւ հայերէն
բառական մեկնութեամբ.
Վեննա. . . . . 1 —

Սիլբնայան պարտաւիտան
հին պիտոյ, Վենետիկ . . . — 75

Սիբոր պարտաւիտ ըստ
կարգի ժամանակաց. Մոսկ. 1 —

Սոփերտ հայտնութեան, 22
հատոր, Հ. Ղ. Ալեքան-
եան, Վենետիկ . . . . . 12 —

Սորոպորտիան հին հո-
յանականաց, Յն. Ղուկ.
Ինձիճեան, Վենետիկ . . . 6 —

Սրբազան պարտաւիտան
հին և նոր կտակարանի,
մեր Եկեղեցական Պատ-
մութեան յաւելուածով,
Գեորգ Գ. Վեհ. Վաթո-
ղեկոսին հրամանաւը տը-
պուած. Ռոստով. 1883 — 50

50 հատ դնողին . . — 40

100 > > . . . — 80

Սրբան պարտաւիտ, հան-
դերձ կարեւոր ծանօթա-
բանութեամբ. Վենետիկ . 2 25

Սրբա-հի, ընթերցա-
րան դեղեցիկ, Ռոստով. . . — 40

Սրբա-Նիւն փոխուց
ժանիւն. Պոլիս, կաշեկազմ. — 80

Սրբ Բրիտանի Է. Գ.
Այլազովպուսյ, պատկե-
րազարդ, փառաւոր տիպ.
Փարիզ. . . . . 5 —

— Նոյն, հայ-գաղղ. . . 5 —

Սրբ հասարայ, Յ. Աս-
տուածարան Վ. Ջիմա-
նացուց. Պոլիս. . . . . 3 —

Տարերտ հայերէն տիրու-
թանութեան Հ. Արսենի Ռազ-
րատունուց 8-րդ տիպ.
Վենետիկ 1 50

* Տեղեւորաց արտոյտ,
Թարգմ. Հ. Եր. Հիւր-
միւզ Վենետիկ . . . . 4 —

* Տեղեւոր պաշտուի Նոր
Նախնական (հազուադիւր). 5 —

Տեղագրութիւն Հայոց
 Ռեպուբլիկայի Ներքին Սար-
 գիսեան (տասնամեայ) աշ-
 խատու (Թիւն) Վեճակի . 5 --

* Տեղագրութիւն պարսե-
 թեանց Ասորիսի Ս.
 Գրոյ, Ստ. Վ. Ագոնց.
 Վեճակի . . . . . 3 --

Տեղագրութիւն պարսեթիւնի.
 2 ընդարձակ հատոր.
 Վեճակ . . . . . 13 --

Տրոյսեր, ողբերգու-
 թիւն եւրոպական խաղե-
 րով Ս. Պ. Բուրդ . . . . . 1 --

Տեղագրութիւն Հայաստանի
 Ս. Եղիշեցոյ Պօլիս, Կա-
 շեկազմ 2 50

Տեղագրութիւն Ս.
 Սուրմէլեանի. Վեճակի . . . . . 2 --

Քերականութիւն
 Խորհրդարանի հայերէն
 լեզուի, Հ. Բրանի Այ-
 տընեան. Վեճակ 1 75

Քերականութիւն Ի պերս-
 շերէնցի Հ. Բրանի,
 Բագրատունւոյ. Վեճակի . . . . . 6 --

Քերականութիւն հայ-
 կազեան լեզուի. Հ. Վլա-
 թանեսի Չալքիսեան, Գրդ-
 տիպ. Վեճակ 1 50

Քերականութիւն Միք. Վ.
 Սալլանթեան Մոսկուա . . . . . 2 --

* Քերականութիւն Չամ-
 լեան. Տիֆլիս . . . . . 2 --

Քերականութիւն պարս-
 կերէն եւ հայերէն Պօլիս . . . . . 1 --

Քնար հայկական, Միք.
 Միանսարեանց. Ս. Պ. Բուրդ,
 լաւ կազմով 2 50

Քննական քերականութիւն
 աշխարհաբառ կամ բարդի
 հայերէն լեզուի, հանդերձ
 ներածութեամբ եւ յան-
 լուածով, Հ. Բրանի Այ-
 տընեան. Վեճակ . . . . . 5 --

Քերականութիւն Ստե-
 րայ. Մոսկուա 50

ՋԱՆԱԶԱՆ ՊԱՅԿԵՐՆԵՐ.

Վարդան Մափիսեան գի-
նուորական հագուստով . . . 1 —

Հայաստանի բարեւոյն հրա-
տարակութիւն Փանոսեա-
նի, որ է մեծագիր գեղա-
նկար ու վայելչատիպ պատ-
կեր՝ մեր նշանաւոր թագա-
ւորների. Մոսկուա, 1882 . . . 1 —

Կէնդանափի բովուէք Դ
կաթողիկոսի Արղու թեանց,
Ռոստով . . . . . — 15

Կէնդանափի Գարրիէ
Արքեպիսկոպոսի Այվազ-
եան, Ռոստով . . . . . — 25

Կէնդանափի հիմնադրաց
Մուրատեան եւ Ռափայէլ-
եան վարժարանաց. Վենա, . . . 1 50

Կէնդանափի Տիգրան Բ
թագաւորի Արշակունց
(ճշգրտատիպ պատկ.) Վեն. . . 1 —

**Исторія Монголовъ
по армянскимъ источни-
камъ, К. П. Патканова.
Спб. 1873, выпускъ 1-й.
выпускъ 2-й.**

Исторія Монголовъ
по армянскимъ источни-
камъ, К. П. Патканова.
Спб. 1873, выпускъ 1-й. . . 1 —
выпускъ 2-й. . . . . 1 —

Материалы для изу-
ченія армянскихъ нарѣ-
чій, изданіе К. П. Пат-
канова, Спб. 1875, вы-
пускъ I, говоръ Нахи-
чеванскій. 1 30
— выпускъ II, мушскій
діалектъ . . . . . 1 —

Дневникъ осады Ис-
пагани Афганами веден-
ный Петросомъ ди-Сар-
гистъ Гиланенць, въ 1722
и 1723 г. — перев. и объ-
ясненія К. П. Патканова.
Спб. 1870. . . . . 1 75

Исторія Монголовъ
иока Магакія XIII вѣка,
перев. и объясн. К. П.
Патканова. Спб. 1871. 1 —

Армянская географія
VII вѣка по Р. X. (при-
писывавшаяся Моисею
Херенскому), текстъ и
перев. съ присовокупле-
ніемъ картъ и объясни-
тельныхъ примѣч. изд. К.
П. Патканова. Спб. 1877. 1 80

Драгоценные камни,
ихъ названія и свойства
по понятіямъ Армянъ въ
XVII вѣкѣ, К. П. Пат-
канова. Спб. 1878. 2 —

Замѣчанія на статью
г. Эмина „Армянская
Минералогія“, К. П. Пат-
канова. Спб. 1873. — 60

ՎԱՐՅԵՆՐ ԳԻՏԵԼԻԲ

Նոստր. քաղաքներէ գիրք
ապարդողները՝ պէտք է վճա-
րելէք փողը կանխիկ յուղար-
կեն : վասն զի ապահիկ գիրք
ուզողին նամակը անպատու-
խան կը մնայ :

Արեւիցէ քաղաք յու-
ղարկելու գրոց ճանապարհի
ծախքը զբատուելը կը վճարէ,
երբ պահանջած գրոց փողին
գումարը աւելի լինի ՏԱՍՆ
բուք. իսկ եթէ պակաս լինի,
ամենայն ճրարի (посылка)
համար 75 կոպ. կհանուի յու-
ղարկուած գումարէն՝ իբրեւ
ծախք ճանապարհի :

Յ. Տ.-ԱՐԲ.

Իհր հասցին.

Ивану Абрамовичу

Теръ-Абрамянъ,

въ Ростовъ на-Дону.

ԾԱԳՈՒՄՆ ԵՒ ՄՈՒՅՔ ԱՐԵՒՈՒ Ի ՆԱՍԻՏՅԵՆՍ

ԱՄԻՍՔ	Ծ. Ա.		Մ. Ա.	ԱՄԻՍՔ	Ծ. Ա.		Մ. Ա.
	ժ.	Վ.			ժ.	Վ.	
Յուշուար.	1	7 46	4 32	Յուշու	1	4 18	7 52
	11	7 38	4 46		11	4 28	7 44
	21	7 27	5 1		21	4 40	7 31
Փետրվար.	1	7 10	5 19	Օգոստոս	1	4 54	7 14
	11	6 53	5 35		11	5 8	6 56
	21	6 35	5 49		21	5 21	6 37
Մարտ.	1	6 19	6 1	Սեպտեմբ.	1	5 36	6 15
	11	6 59	6 15		11	5 49	5 55
	21	6 39	6 29		21	6 2	5 35

Ապրիլ	1	5 18	6 44	Հոկտեմբ.	1	6 18	5 16
	11	5 30	6 58		11	6 30	4 58
	21	4 43	7 12		21	6 46	4 41
Մայիս	1	4 4	7 24	Նոյեմբ.	1	7 3	4 26
	11	4 17	7 37		11	7 17	4 16
	21	4 9	7 47		21	7 30	4 10
Յունիս	1	4 5	7 55	Դեկտեմբ.	1	7 40	4 8
	11	4 5	7 58		11	7 47	4 12
	21	4 10	7 57		21	7 49	4 19

Ծանոթություններ. -- Մայիս և ի Գրեգորյան օրացույցին, ի Նալբանյակ, ի Քաղցան, յՕրհնյ և յՆալ Մարտիկոյ .

Ա
 ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
 ՍՐԲԱԶԱՆ ԵՒ ԱՐՑԱՔԻՆ
 ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

ԸՊ ԵՐԽԵ.

Նախ քան զՔրիստոս ամբ	
Արարչութիւն աշխարհի	5508
Զբնեղեղ	3266
Կոչումն Աբրահամու	1916
Եւք Խարայիկ յԵգպտէ	1185
Թուական Եգիպտացւոց	3232
— Հնդկաց	3101
— Չինաց	2087
Նինոս	2057
Արդոնաւորդք	1226
Առումն Տրովայ	1181
Շինութիւն տճրին Սղմի	1014
Ուրմակիական թուական	776
Հռովմայ թուական	753
Հինարկաւթիւն Բիւզանդիոնի	667
Արշաւանք Սկիւթացի Փոքր Ասիա	634
Աւերումն Երուսաղեմի եւ տաճարին Սողոմոնի	587
Սողոն օրէնսդիր Աթենաց	575

Եղովբոս առակախօս	572
Կիւրոս Թագաւորէ Պարսից	559
Երրորտ պատմադիր	456
Սոկրատայ մահ	399
Արիստոտէլ ճնանի	384
Դիմոսթենէս ճարտասան	356
Աղէքսանդր Թագաւորէ	336
Թուական Սելեւկիացւոց	311-2
Պերոզ (Բերոսոս) պատմիչ Քաղղեացի	279
Արշակ Պարթեապատմիչ Ի Յունաց	255
Յուդայ Մակաբէի մահ	160
Միհրդատ Թագաւորէ	120
Լուկուլլոս մարտնչի ընդ Միհրդատայ	70
Պոմպէոս գայ Ի վերայ Միհրդատայ	66
Կիկերոն Ի Կիւլիկիա	51
Կեսարու մահ	44
Օգոստոս միահեծան ինքնակալ	29
Ծնունդ Տեառն մերոյ եւ Նոր թուական	1
Աբգարու ե Եղիսիոյ քրիստոնէութիւն	84
Կատարումն առքլցն, Պետրոսի եւ Պողոսի	66

Կործանումն Երուսաղեմի. 70
 Ժայժբունն Աեսւլի. 79
 Սրտաշիր Սասանեան. 226
 Ազատութիւն Եկեղեցւոյ.
 Կոստանդիանոս. 311
 Ժողով Եկեղեցւոյ. 325
 Շինութիւն Կ. Պօլսի
 (12 մայիս). 330
 Առաջին ժողով Կ. Պօլսի. 381
 Մ. Յովհան. Սսկերբեան յա-
 թո՞ն Կ. Պօլսի. 397
 Սկիզբն շինութեան Անտոյ. 421
 Ժողով Եփեսոսի. 431
 Ժողով Բաղկեդոնի. 451
 Գերութիւն խաչին ի Պար-
 ժսից. 464
 Մահացան թուական իւր
 թ (13 յուլիս). 622
 Անթիոյ տէրութեան Սասա-
 նեանց. 652
 Առումն Երուսաղեմի ի յա-
 չակրաց. 1099
 Առումն Եգիպտոյ յայլազ-
 դեաց. 1144
 Առումն Երուսաղեմի ի Սա-
 լահէտտինայ. 1187
 Փռանկք եւ Անեաք տի-
 րեն Կ. Պօլսի. 1204

Ճինկիղխանն զօրանայ. 1208
 Լէնկթիմուրի արշաւանք
 ի Փարս Ասիա. 1386
 Առումն Կ. Պօլսի յՕսմա-
 նեանց. 1453
 Գիւտ Ամբրիկայի. 1492
 Գրիգոր ԺԳ նորոգէ զու-
 շեան տօմար. 1584
 Աերականդունն Հելլե-
 նական պետութեան. 1829
 Արեւելեան պատերազմն. 1854
 Պատերազմն Փռանկաց եւ
 Բրուսաց. 1870-1
 Պատերազմ Ռուսաց ընդ
 Օսմանեանս. 1877

Բ
 ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
 ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐՈՒԹԵԱՆ
 Արարչութիւն աշխարհի
 ըստ ժամանակագրաց
 Հայոց ամբ. 5503-7
 — ըստ այլոց. 5277
 — ըստ Շրջանին Հայկոց 5411-2
 Զբհեղ. 3170

Հայկն, եւ սկիզբն տօմա-
րական Շրջանին . . . 2492

Արամ աշխարհակալ . . . 2087

Արայն գեղեցիկ † . . . 1991

Զարմայր † Ի Ցրովադա . . . 1184

Պարոյր Ա թագ Հայոց . . . 797

Հրաչե ընդ Նաբոզոդո-
նոսորի յԵրուսաղէմ . . . 587

Տիգրան Իրուանդեան
Թագաւորէ . . . 565

Տիգրան անակից Վիւրոսի
յաւման Բարեկոնի . . . 529

Զրադաշտ օրէնսդիր . . . 522

Սերջ Թագաւորութեան
Հայկազանց . . . 330

Սկիզբն Թագաւորութեան
Արշակունեաց . . . 149

Արշաւանք Ա Արտաշեսի
յԵւլադա . . . 92

Տիգրան Նուաճէ Ղառնիխ . . . 88

Ճակատամարտ Տիգրա-
նայ եւ Լուկուլլեայ . . . 69

Քուսկան Փրկչին յ2492
ամին Հայկայ . . . 1

Շինութիւն Եղեթիոյ . . . 17

Մարգարայ . . . 17

Քարոզութիւն Քարէի Ի
Հայս . . . 86

Բարթողամոս Ապաքեալ
Ի Հայս . . . 67

Ծնունդ Ս. Գրիգորի Լուս-
նաւորչի . . . 257

Ցրդատ Թագաւորէ . . . 287

Լուսաւորիչ արկանի Ի
Վիրապն . . . 288

Հեթիսիմեանց նահատա-
կութիւն . . . 301

Լուսաւորութիւն Հայոց,
եւ Քահանայակնտու-
թիւն Ս. Գր. Լուսաւորչի . . . 302

Արիստակէս Ի Ժողովի
Նիկիոյ . . . 325

Լուսաւորիչ հրատարկ
յաթոռոյն . . . 332

Կոնստանդիանոս հատա-
տէ Թագաւոր Ի Փոքր
Հայս . . . 335

Մեծն Ցրդայր † . . . 341

Փոսնուն Լուսաւորչին . . . 346

Ներսէս Պարթեւ քահանայ
նայակոս († 373) . . . 364-5

Ս. Սահակ Պարթեւ կարգի
Քահանայակնտոր . . . 389

Ս. Մեսրոպ պոյճաւանայ . . . 396

Սկիզբն Թարգմանութեան
Ս. Գրոց . . . 412

Հինութիւն Կարնոյ քաղաքի 421

Վերջ թագաւորութեան Արշակունեաց 428

Առաքունն թարգմանաց յԱզգեսանդրիա 434-5

Մահ Ս. Սահակայ (7 սեպ.) 439

Մ. Խորենացի եւ ընկերքն 439

Նահատակութիւն Վարդանանց (2 յունիս) 451

Նահատակութիւն Վ. Վ. Առնդեանց (26 յունիս) 454

Դարձ նախաբարաց ի գերութենէ Պարսից 463

Նորոգութիւն տօմարի եւ Նոր թուական Հայոց (11 յունիս) 552

Մուշեղ Մամիկ. ՚ի Ցաթոն վանէ զՊարսս 604

Առուն Դունայ յԱրարաց (6 հոկտ.) 640

Վարդանակերտի կոթիւն Հայք վանին զՍրբա 702

Նահատակութիւն Վարդանայ Գողթնեացոյ 738

Սըտ Քաղաք թագաւորութեան (յետ 460 յամի Արշակունեաց) 887

Սմբատ Անուածէ զամի. րայս Դունայ 894

Գաղիկ թագաւորէ Արծրունեաց 904

Մահ Գաւթի Կիւրապաղատի Ցայոց 1000

Գրիգ. Նարեկ, հրահրանք րակէ զԱղթագիրսն 1002

Գաղիկ Բզըկի յԱնուայ 1046

Ալփարսլան անուն զԱնի (16 օգոստ.) 1064

Ռուբէն Երկրակալէ Կիւրակի 1079

Փոքր թուական Հայոց (Ասրկաւագայ) 1084

Ծնունդ Ներսիսի Շնորհաւոր 1102

Սարկաւագ վարդապետ կարգէ տօմար անշարտ 1116

Ծնունդ Ներսիսի Լամբրոս բրնացոյ 1158

Վերք եւ Հայք թափեն զԱնի յայլազգեաց 1161

Ն. Շնորհալի ձեռնադրի կալի թողիկոս 1166

Թորոս Բ տիրանայ Կիւրակի 1167

Ինդիր -միաբանութեան 1170
 Յունաց եւ Հայոց 1170
 Փոխումն Ն. Շնորհալուոյ 1173
 Մխիթար Գոչ գրէ զԳա-
 տաստանադիրն 1184
 Լեւոն Բ առաջին թագա-
 ւոր Ռուբինեանց պը-
 ցակի (Յայրենավար) 1199
 Լեւոն Բ Գաշն վաճառ-
 աւկցում թեան զնէ ընդ
 Գեղուացիս . . . 1201
 Լեւոն նաւաճէ զԱնտիոք . 1203
 Հեթում Ա պսակեալ ընդ
 Չապիլի թագաւորն
 (ցամն 1270) . . . 1226
 Եղիպտացիք առնուն ըզ-
 Հորովկալ . . . 1292
 Սկիզբն պատրիարքու-
 թեան Հայոց յԵրու-
 սաղէմ . . . 1311
 Կոստանդ Լուզինեան թա-
 գաւորն Հայոց . . . 1342
 Գերութիւն Լեւոնի Ա
 Բարձղուն թագաւոր-
 թեան Հայոց . . . 1375
 Լենկթիմուրի արշաւանք
 ի Հայս . . . 1398-5

Իսպառ նուաճումն իշ-
 խանաց Հայոց ի Կիւ-
 08 լիկիս . . . 1435
 Հաստատութիւն Եջմի-
 րանի Աթոռոյն . . . 1441
 Սկիզբն պատրիարքու-
 թեան Հայոց ի Կոստան-
 Թանդուպոլիս . . . 1461
 Տպագրութիւն Հայոց
 ի Ճեւն Սեգարայ ի
 Վենետիկ . . . 1565
 Սկիզբն Հայ տպագրու-
 թեան ի Կ Պօլիս . . . 1567
 Յ. Ոսկան տպագրէ զԱ-
 տուածաշունչ մատենա
 յԱմասերդամ . . . 1665-6
 Ենունդ Մխիթարայ Աթ-
 բայի . . . 1676
 Մխիթար Արայ (Համ-
 տատէ զմիաբանութիւն
 իւր . . . 1700
 Մահ Մխիթարայ Արբայի 1749
 Բացումն Լազարեան ճե-
 մարանին ի Մոսկով . 1815
 Բացումն Ներսիսեան զըզ-
 բոցին ի Թիֆլիզ . . 1825

- Գաղթ Հայոց ի թուրքաց եւ ի Պարսից ի Ռուս 1829-30
- Հաստատութիւն Սիւնիսի Տոբոսի Ս. Էջմիածնի 1837
- Արշալոյս Արարատեան Լրագիրակազմարդի ի Չիւռնիա (29 թղոստ) 1840
- Բազմավեպ Օրագիր Բանասիրական 1843
- Բացումն խալիբեան սուլթանին ի թէոզոսիա 1858
- Սահմանադրութիւն Հայոց թուրքիոյ 1860
- Կոմս Միքայէլ Լորիս-Մելիքեանն Հաստատի ի կայսրէն Ռուսաց Նախարար Ներքին Գործոց (6 թղոստ) 1880
- Յովհաննէս Գեղեանեան, Ներդրական Գաղտնի (խորհրդական Պետութեան Ռուսաց, Հաստատի Նախարար Ազգային (18 Մարտի) 1882

Սարգիս Արքեպիսկոպոս Զաւաւեան,
 † Ի 21 Հոկտ. 1879.

գրիս լաղի մամկանի բազան
 մարմնն մզնամայ ծարմ

ՍԱՐԳԻՍ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԶԱՎԱԿԵԱՆՑ
 † 21 Հոկտ. 1879.

Սարգիս արքեպիսկոպոս
 Զաւաւեանը դարուս այն
 նշանաւոր անձինքներէն մէկն
 էր որք իւրեանց հեռա-
 տես քաղաքականութեամբը,
 անձնանուէր հայրենասիրու-
 թեամբն ու արթուն բնաւո-
 բութեամբը անմահացուցած
 են իւրեանց յիշատակը: Նա
 իբրև հայ եկեղեցական այն
 ազգասէրներէն մէկն էր, որք
 իւրեանց առաքինական վար-
 քովը մեր եկեղեցականաց
 շատերուն գեղեցիկ օրինակ
 լինելով՝ հայկազն մանկանց
 ուսումնական դաստիարակ-
 կութեան և բարոյական յա-

ուջադիմութեան վրայ պէտք
եղած խնամքն ունեցան:

Այս հուշակառուր մարդը ծը-
նած է 1799 թ. օգոստ. 3-ին,
Սանահին գիւղի մէջ, որ ժա-
մանակով Ռուսեաց աշխարհի
նշանաւոր տեղերէն մէկն էր:
Իւր մանկութեան օրերը Սա-
նահնոյ վանքի սրբակրօն միա-
բանից մօտ անցնելով և ուս-
ման մէջ պէտք եղած յառա-
ջագիմութիւնը ցուցնելով,
1837 թ. յունվարի 28-ին
վարդապետ ձեռնադրուեցաւ
և նոյն վանքի միաբաններուն
կարգն անցաւ: Իւր առաքինի
վարուց համբաւը հետզհետէ
տարածուելով՝ քիչ ժամա-
նակէն Ներսէս Ե՛ հայրե-
նասէր կաթողիկոսի ուշա-
դրութեանն արժանացաւ և
1845-ին Թիֆլիզ հրաւիր-
ւեցաւ, ուր իւր հաւատա-
րիմ գործունէութեամբը նորա

ամենամօտ գործակիցներէն
ու սիրելի վարդապետներէն
մէկն եղաւ: Այս էր պատ-
ճառը, որ Ներսեսի մահէն
վերջը՝ Սարգիս եպիսկոպոսի
քանի մի թշնամիները զինքը
վնասել ուզելով, նորա պատ-
կառելի անունը արատա-
ւորել ջանացին, ինչպէս սո-
վորաբար կղրայարտուին ու
կարատաւորուին ժողովրդա-
կան գործառնութեանց մէջ
աշխատող անձինքը՝ իրենց
պաշտպաններէն զրկուելէն
վերջը ու հետևապէս իշխա-
նական ամբիոնէն զէպի վար
իջնելէն յետոյ: Եւ իր
իրե գեղեցիկ պտուղներ
նորա օգտաւէտ ձեռնարկու-
թիւններուն կարող եմք ցու-
ցնել նախ հանդուցելոյն հա-
շտուլը կարգացած ու դաս-
տիարակուած որդեգիրները,
սրբ սոյսօրուան օրս պիտանի

ու պատուաւոր քաղաքացիք
 դարձած են զանազան քա-
 զաքներու մէջ, երկրորդ՝ Թիֆ-
 լիզու առաջնորդարանին հո-
 յակապ ու գեղեցիկ շինու-
 թիւնը, որ կը գտնուի նաև
 Վրաստանի և Իմերեթի Հայոց
 վիճակային կոնսիստորիայն,
 երրորդ՝ Շուշուայ (Ղարաբա-
 ղու կամ Արցախի) հոգեւո-
 բական սեմինարիայի մեծա-
 կառուց շէնքն ու սուրբանը,
 և այլն, և այլն.
 Ինչպէս վերն ասինք, հան-
 գուցեալը Ներսէսի ամենահա-
 շատարիմ անձինքներէն մէկը
 լինելով՝ մեծ համբաւ ու ա-
 նուն ստացած էր նաև Ռու-
 սաց Տէրութեան առջև. այդ
 պատճառաւ իսկ՝ 1855 թ.
 օգոստոսի 26-ին ի դիմաց վե-
 հախառ կաթողիկոսի ամե-
 նայն Հայոց՝ Աղեքսանդր Բ
 կայսեր թագադրութեան ժա-

մանակ Մոսկուա դնաց եւ
 բոլոր Հայոց ներկայացու-
 ցիչն եղաւ: Ռուսաց և Տա-
 կաց գլխաւոր պաշտօնեանե-
 բուն հետ ալ մեծ բարեկամու-
 թիւն ունենալով՝ գրեթէ ան-
 ընդհատ նամակագրութիւն-
 ներ արաւ նոցա հետ:
 Նա ոչ սակաւ զբաղեցաւ
 նաև գրականական վատա-
 կով: Նորա նշանաւոր «Ճա-
 նապարհորդութիւն ի Հայաս-
 տան» վերնագրով երկու ըն-
 դարձակ հատոր գրուածքը՝
 աշխարհագրական թանկագին
 նիւթ կուտան հայկական դա-
 ւառներու, հնաշէն վանքերու
 և բաղմաթիւ արձանագրու-
 թիւններու վերայ: Յայտնի է
 նաև նորա «Ճանապարհոր-
 դութիւն յԵրիզտոս և ի Տաճ-
 կաստան» անունով շարա-
 դրութիւնը և ուրիշ շատ ձե-
 ուագիր՝ երկասիրութիւններ,

որը անտարակոյտ ժամանակով լոյս կտեսնեն:

Իւր բազմաբղիւն կենաց վերջին երեք տարիները՝ խորին ծերութեան պատճառաւ բոլորովին առողջութիւնը կորսողնցընելով՝ երկար փամանակ տկարութեան անկողնի մէջ տքնեցաւ որպէս անյոյս հիւանդ. և ժամանակին բժշկները չկարողացան նորա քայքայուած առողջութեանը դարման տանել: Սակայն հանգուցեալը այն ցաւալի դրութեան մէջ անգամ չհաղրեցաւ մտածել հայկազն մանկանց զանտիարակութեան մասին, որով հրիտակ մի գրել տալով 25,000 բուրլի գումար կտակեց նոցա համար այն պայմանաւ, որ 125 տարիէն յետոյ 12 միլիոն անշարժ դրամադրուի ձեռնայ և նորա

տոկոսիքէն զանազան վարժարաններու մէջ մեր ազգին չքաւոր տղաքը ուսում առնուն ու դաստիարակուին:

Այս ընտիր եկեղեցականը 1879 թ. հոկտեմբերի 21-ին վախճանեցաւ, և ի ներկայութեան բարձրատիճան պաշտօնատեարց պետութեան և անթիւ բազմութեան ժողովրդոց՝ Թիֆլիզու վանքի մայր եկեղեցւոյ շրջապատին մէջ վայելուչ կերպով թաղւեցաւ:

Մեր կենդանագրին լուսանկարը իւր մեռնելէն մէկ տարի առաջ (1878) ստացած ենք իրմէն Եւչի քաղաքէն: Մեր խնդրանաց համաձայն՝ սրբազանը խոստացած էր դրկել իւր կենաց գլխաւոր դիպուածները, սակայն մեղք որ մահը վրայ հասնելով՝ չը

կարողացաւ կատարել իւր
 խոստմունքը: Եւ յողմնադաւ
 եր մնայ այս ալ անել որ
 հանդուցելոյն ճասակը միջակ
 էր, մարմինը նիհար, մօրուքը
 երկայն ու սպիտակ, զէմքը
 խիստ պատկառելի, աչքերը
 սև ու թափանցիկ, բնու-
 թիւնը՝ ծանր, քաղցր ու վա-
 հանձն և խօսակցութիւնը՝
 բնական ճարտասանութեամբ
 զարդարուած: Բերասացու-
 թեան ժամանակ, որ քանիցս
 անգամ ականատես եղած
 ենք, այնպիսի նահապետա-
 կան ու աղդու ոճ կրանցը-
 նէր, որ իւր ամեն քարոզները
 մեծ աղղեցութիւն կանելին
 ժողովրդոց վերայ:

6. Յ-ԱՐ.

Дозволено цензурою.
 С.-Петербургъ, 1 июня 1884 г.

ПЕЧАТАНО
 въ Ростовѣ на-Дону,
 въ Типографіи И. А. Теръ-Абрамیانъ.

Գ Ի Ն Ը

ԱՄԵՆԱՅԵ ՏԵՂ

15

Կ Ո Ղ Է Կ Ա Ր Ծ Ա Ք

Գ
Ի
Ն
Ը
Ա
Մ
Ե
Ն
Ա
Յ
Ե
Տ
Ե
Ղ
Կ
Ո
Ղ
Է
Կ
Ա
Ր
Ծ
Ա
Ք

5662

2013 2002

« Ազգային գրադարան

NL0032938

